

Maria Cardona Serra

ANÀLISI DISCURSIVA DE TRENTA-TRES DITES
QUE EXPRESSEN «GRAN QUANTITAT» EN MENORQUÍ

Treball acadèmic de 4t curs

Facultat de Traducció i Interpretació

Universitat Pompeu Fabra

Janet DeCesaris

Desembre de 2008

ÍNDIX

	pàg.
1. Introducció.....	4
2. Metodologia de treball.....	7
3. Les expressions analitzades.....	10
3.1. Connotació.....	12
3.2. Context.....	12
3.3. Emissors i receptors.....	13
3.4. Referents.....	14
3.5. Sinonímia.....	16
3.6. Ús actual.....	17
4. Conclusions.....	21
5. Bibliografia.....	26
6. Annexos.....	28
6.1. Fitxes de les expressions.....	29
6.1.1. <i>Haver-n'hi a grapats i embostes</i>	29
6.1.2. <i>Haver-n'hi a la baldó</i>	31
6.1.3. <i>Haver-n'hi a cacarerells</i>	32
6.1.4. <i>Haver-n'hi a falatrop</i>	33
6.1.5. <i>Haver-n'hi a betzef</i>	34
6.1.6. <i>Haver-n'hi "a tant i voleti"</i>	35
6.1.7. <i>Haver-n'hi "a tuti plenti"</i>	36
6.1.8. <i>Haver-n'hi a punyats i embostes</i>	37
6.1.9. <i>Haver-n'hi com de cabeis en es cap</i>	39
6.1.10. <i>Haver-n'hi com a formigues</i>	40
6.1.11. <i>Haver-n'hi de tot color</i>	41
6.1.12. <i>Haver-n'hi per dar i per vendre</i>	42
6.1.13. <i>Haver-n'hi per na Clara i sa fia</i>	43
6.1.14. <i>Haver-n'hi set deus</i>	44
6.1.15. <i>Haver-n'hi un manna</i>	45

6.1.16. <i>Haver-n'hi set setenes</i>	47
6.1.17. <i>Haver-n'hi un desastre</i>	48
6.1.18. <i>Haver-n'hi un caramull</i>	49
6.1.19. <i>Haver-n'hi un fotral</i>	50
6.1.20. <i>Haver-n'hi un fotimer</i>	51
6.1.21. <i>Haver-n'hi un falcat</i>	52
6.1.22. <i>Haver-n'hi un negrer</i>	53
6.1.23. <i>Haver-n'hi un mal que fer</i>	54
6.1.24. <i>Haver-n'hi un pa gros</i>	55
6.1.25. <i>Haver-n'hi un serral</i>	56
6.1.26. <i>Haver-n'hi un estamperi</i>	57
6.1.27. <i>Haver-n'hi un vironer</i>	58
6.1.28. <i>Haver-n'hi un xinxer</i>	59
6.1.29. <i>Haver-n'hi una fermalla</i>	60
6.1.30. <i>Haver-n'hi una estesa</i>	61
6.1.31. <i>Haver-n'hi una caterva</i>	62
6.1.32. <i>Haver-n'hi una cosa que no té color</i>	63
6.1.33. <i>Haver-n'hi una serralada</i>	64
6.2. Qüestionaris.....	65
6.3. Estadística d'ús.....	106
6.3.1. Per edat.....	108
6.3.2. Per sexe.....	110

1. INTRODUCCIÓ

John Russell deia que «un proverbi és l'enginy d'un de sol i la saviesa de tots». El cert és que les frases fetes i les dites són oracions fixes, lexicalitzades, constituïdes de paraules amb sentit figurat que pertanyen al fons comú d'una llengua; són predicats sobre situacions concretes que, d'alguna manera, mostren la manera de fer i de pensar d'un poble i que formen part del seu imaginari col·lectiu. La identitat d'una llengua rau en les seves pròpies maneres de dir i és per això que per conèixer bé una llengua és necessari familiaritzar-se amb les seves maneres de dir.

El menorquí és la variant del català que es parla a l'illa de Menorca i és, com totes les altres, una font de riquesa cultural i lingüística del domini de parla i cultura catalanes. Les dites, en molts casos, no són exclusives de la parla de Menorca, sinó que en trobem d'anàlogues a la resta del territori en què es parla aquesta llengua. Aquest és un dels punts que ens permeten entendre aquest vincle que ens forma com a poble, com a cultura germana. Un vincle que no hem d'oblidar. Les variants ens demostren que aquesta llengua és viva, així com l'ús d'aquestes expressions. Jesús Tuson, a *El luxe del llenguatge* (Empúries, 1996), fa una breu i encertada reflexió sobre la riquesa que suposa la diversitat lingüística:

«I quan algú fa per esborrar totes les llengües, menys la seva, ens vol fer menys humans i va de dret, en un camí sense retorn, cap al món inhumà del silenci. El mite diu que al Paradís hom parlava una llengua i que després de Babel tot de llengües es van escampar pel nostre món. En ventall esplendorós de les llengües és el mirall de la humanitat, és la consciència que es manifesta en milers de veus diverses que canten una cançó única: la que parla de les arrels més fondes de la dignitat humana. És per això que l'amor a la pròpia llengua (sense xenofòbies ni

xovinismes) és l'amor al llenguatge i és l'estimació pregona de tot allò que ens fa humans, i que ens permet, definitivament, viure en la coherència. No volem tornar, mai, a cap Paradís.»

Entre tots hem de ser capaços de mantenir la vitalitat de la nostra variant, de la nostra llengua i, extensivament, de la diversitat lingüística del món per tal de no tornar al «Paradís».

És en aquest punt on té sentit fer una anàlisi de dites d'una llengua, ja que la majoria de reculls de fraseologia donen una informació semàntica pobre, poc detallada, que no permet saber quan es poden inserir adequadament aquestes dites en el discurs. D'altra banda, l'ús de les dites sol estar bastant estès, sobretot en la parla més espontània, ja que ofereixen una gran expressivitat i riquesa a la llengua.

Les dites que s'analitzen són trenta-tres expressions del menorquí (algunes d'aquestes són extensibles a altres territoris de parla catalana) que es troben al recull popular *Dites i refranys menorquins* de Joan Pons Moya, editat pel Col·lectiu Folklòric Ciutadella l'any 1984 i que forma part de la col·lecció Quaderns de folklore. Aquestes trenta-tres expressions es classifiquen com a «formes d'expressar un superlatiu de quantitat» i es defineixen totes de la mateixa manera: «gran quantitat». Aquest recull, tot i tenir un gran valor per la recopilació duta a terme, fa aigües quant a la informació que proporciona, ja que sembla que aquestes expressions són sinònimes totalment entre elles i no especifica el context discursiu en el qual es poden inserir. Això és poc probable si es tenen en compte les característiques de cadascuna d'elles i també del camp tan ampli al qual fan referència.

L'objectiu d'aquest treball és fer una recerca específica per a cadascuna de les expressions per determinar-ne el context específic que permet inserir-les adequadament en el discurs. Es tracta de fer una descripció acurada que identifiqui tant les situacions en què es poden fer servir aquestes dites com l'ús

actual que se'n fa, així com també les diferències que hi ha entre totes elles. El que es vol dir a terme és una recerca al voltant de les condicions semàntiques que permeten l'ús de les expressions en qüestió i arribar a informacions que van més enllà de les gramaticals, informacions que es troben en el coneixement que tenen els parlants sobre la seva pròpia llengua.

2. METODOLOGIA DE TREBALL

La consulta de diversos reculls de fraseologia menorquina va ser el tret de sortida d'aquesta anàlisi. Dels reculls consultats, els dos que contenien més informació van ser els que formen part de la col·lecció Quaderns de folklore del Col·lectiu folklòric Ciutadella. Tots dos recullen dites, expressions, frases fetes i refranys que formen part de l'imaginari col·lectiu i de la parla espontània d'aquesta variant del català. Com és lògic, la gran majoria d'aquestes expressions fa referència o bé al camp o bé a la mar, els dos àmbits més significatius per raons geogràfiques i socioeconòmiques.

Així també, sobta el fet que en tots dos reculls la informació semàntica de cadascuna de les expressions es soluciona amb una sola oració explicativa que, en la majoria dels casos, és pobra i senzilla. És necessari precisar la informació semàntica i, a més, fer una recerca pel que fa a l'ús d'aquestes expressions, ja que tots dos reculls daten de finals dels anys vuitanta o principis del noranta. Una altra característica curiosa de tots dos reculls és que no segueixen l'ortografia estàndard, sinó que l'adapten a la fonètica menorquina; així trobem paraules com *fia* [filla], *quantidat* [quantitat] o *cabeis* [cabells], entre moltes altres.

En el recull més antic, *Dites i refranys menorquins* de Joan Pons Moya, hi trobem trenta-tres dites que s'agrupen sota l'etiqueta «formes d'expressar un superlatiu de quantitat» i que es defineixen com a «gran quantitat», sense cap més explicació. El tret que tenen totes en comú és la sintaxi: [haver-n'hi + SP/SN]. Així doncs, es van seleccionar aquestes ja que era el cas més clar de pobresa quant a la informació semàntica i d'ús i pel fet que la improbabilitat que es tractés d'expressions totalment sinònimes es feia més palesa.

Per fer aquesta recerca detallada ha calgut seguir dues línies d'investigació diferenciades però, alhora, connectades entre sí:

1. S'ha elaborat una fitxa amb la informació semàntica i d'ús per a cadascuna de les trenta-tres expressions seleccionades.

En aquestes fitxes s'hi recull:

- El receptor i l'emissor canònics de l'expressió.
- La connotació: positiva i/o negativa.
- L'estructura o estructures sintàctiques possibles donades a partir d'exemples.
- La informació que es recull als diccionaris, ja sigui del nucli de l'expressió com de l'expressió en sí. Els diccionaris consultats són el de l'Institut d'Estudis Catalans i el Diccionari català – valencià – balear.
- L'explicació rere l'ús extensiu de l'expressió.
- El context d'ús.
- El context oral: formal i/o informal.
- Altres observacions que puguin ser rellevants.

Per recollir la informació del context d'ús, s'ha accedit a situacions d'ús natural produïdes oralment, a les quals s'hi ha pogut accedir gràcies a que sóc parlant d'aquesta variant i he intentat desxifrar les situacions canòniques, l'ús i el coneixement que els parlants tenen de les expressions que s'analitzen.

2. S'ha passat un qüestionari a quaranta informants en què apareixien les trenta-tres expressions sense context i havien de determinar si les coneixien o no i, si les coneixien, si les utilitzaven normalment o poc. Així també, s'han fet consultes orals a aquests mateixos informants per determinar el context en què es fan servir les expressions en qüestió.

Pel que fa als informants, s'ha consultat a vint dones i a 20 homes, dels quals 26 es troben en la franja d'edat que va dels quinze als trenta anys, 7 tenen entre 30 i 50 anys, 5 entre 50 i 70 anys i 2 entre 70 i 90 anys. S'és conscient que en aquest punt s'hauria d'haver estat més sistemàtic pel que

fa al nombre d'informants, però es proporciona la informació obtinguda en forma de percentatge per poder dur a terme una comparació més acurada.

Així doncs, el que s'ha tingut en compte a l'hora de realitzar aquesta anàlisi discursiva de dites que expressen «gran quantitat» en menorquí ha estat l'ús i el coneixement que en té i en fa la població i les característiques semàntiques de cadascuna d'elles, extretes a partir de la informació que apareix als diccionaris i al coneixement que tenen els parlants de la seva pròpia variant.

3. LES EXPRESSIONS ANALITZADES

Les expressions que s'analitzen són trenta-tres que es troben recollides a *Dites i refranys menorquins* de Joan Pons Moya. Aquest recull es divideix en dues parts: *Dites* i *Refranys*; i les expressions es troben a l'apartat de *Dites*, classificats sota l'etiqueta: «formes d'expressar un superlatiu de quantitat», amb una única i mateixa informació per a cada una d'elles: «gran quantitat» i una mateixa formulació sintàctica: [haver-n'hi + SP/SN]. Per ser més específics les llistem tal i com apareixen al recull:

1. Haver-n'hi a grapats i embostes: *gran quantitat*.
2. Haver-n'hi a la baldó: *gran quantitat*.
3. Haver-n'hi a cacarerells: *gran quantitat*.
4. Haver-n'hi a falatrop: *gran quantitat*.
5. Haver-n'hi a betzef: *gran quantitat*.
6. Haver-n'hi "a tant i voleti": *gran quantitat*.
7. Haver-n'hi "a tuti plenti": *gran quantitat*.
8. Haver-n'hi a punyats i embostes: *gran quantitat*.
9. Haver-n'hi com de cabeis en es cap: *gran quantitat*.
10. Haver-n'hi com a formigues: *gran quantitat*.
11. Haver-n'hi de tot color: *gran quantitat*.
12. Haver-n'hi per dar i per vendre: *gran quantitat*.
13. Haver-n'hi per na Clara i sa fia: *gran quantitat*.
14. Haver-n'hi set deus: *gran quantitat*.
15. Haver-n'hi un manna: *gran quantitat*.
16. Haver-n'hi set setenes: *gran quantitat*.
17. Haver-n'hi un desastre: *gran quantitat*.
18. Haver-n'hi un caramull: *gran quantitat*.
19. Haver-n'hi un fotral: *gran quantitat*.
20. Haver-n'hi un fotimer: *gran quantitat*.
21. Haver-n'hi un falcat: *gran quantitat*.

22. Haver-n'hi un negrer: *gran quantitat*.
23. Haver-n'hi un mal que fer: *gran quantitat*.
24. Haver-n'hi un pa gros: *gran quantitat*.
25. Haver-n'hi un serral: *gran quantitat*.
26. Haver-n'hi un estamperi: *gran quantitat*.
27. Haver-n'hi un vironer: *gran quantitat*.
28. Haver-n'hi un xinxer: *gran quantitat*.
29. Haver-n'hi una fermalla: *gran quantitat*.
30. Haver-n'hi una estesa: *gran quantitat*.
31. Haver-n'hi una caterva: *gran quantitat*.
32. Haver-n'hi una cosa que no té color: *gran quantitat*.
33. Haver-n'hi una serralada: *gran quantitat*.

Un primer cop d'ull, com hem comentat anteriorment, ja indueix a pensar que és inversemblant que hi hagi trenta-tres expressions que siguin totalment sinònimes entre sí per dir que hi ha una quantitat abundant de quelcom de forma totalment genèrica i sense cap tipus de restricció o especificació. Aquesta primera idea fa veure que la referència no pot ser la mateixa en tots els casos; així com tampoc les expressions poden tenir el mateix grau de formalitat ni d'ús. L'anàlisi, doncs, ha de poder determinar si totes fan referència a «gran quantitat», de què hi ha una quantitat abundant, la connotació que hi ha rere cada una i si encara són vigents a la llengua (hem de recordar que el recull data de mitjans dels anys vuitanta).

El primer nivell a analitzar són les característiques semàntiques¹ de les dites. L'àmbit general en què ens movem és el de «gran quantitat», però hem d'arribar a nivells més específics. És per això que ens centrarem en la connotació que poden tenir les expressions, els emissors i receptors de les situacions canòniques i els possibles referents als quals es poden relacionar.

¹ L'anàlisi detallada de totes les característiques semàntiques i discursives es troba a les fitxes incloses a l'annex (apartat 6.1 del treball).

Així mateix, també intentarem establir relacions de sinonímia entre les expressions i veure quin és l'ús actual que se'n fa de cadascuna.

3.1 Connotació: gran quantitat positiva o negativa. L'expressió denota una abundància que és positiva per a l'emissor o negativa, o es pot fer servir en tots dos casos? Classifiquem-les:

Positiva	Negativa	Positiva o negativa
Haver-n'hi a grapats i embostes	Haver-n'hi a la baldó	Haver-n'hi com a formigues
Haver-n'hi a punyats i embostes	Haver-n'hi a cacarerells	Haver-n'hi de tot color
Haver-n'hi a betzef	Haver-n'hi un negrer	Haver-n'hi per dar i per vendre
Haver-n'hi "a tant i voleti"	Haver-n'hi un mal que fer	Haver-n'hi per na Clara i sa fia
Haver-n'hi "a tuti plenti"	Haver-n'hi una estesa	Haver-n'hi set deus
Haver-n'hi com de cabeis en es cap		Haver-n'hi un manna
Haver-n'hi un falcat		Haver-n'hi set setenes
Haver-n'hi un pa gros		Haver-n'hi un desastre
Haver-n'hi un estamperi		Haver-n'hi un caramull
		Haver-n'hi un fotral
		Haver-n'hi un fotimer
		Haver-n'hi un serral
		Haver-n'hi un vironer
		Haver-n'hi un xinxer
		Haver-n'hi una caterva
		Haver-n'hi una cosa que no té color
		Haver-n'hi una serralada

Veiem que en la majoria dels casos la connotació no és una característica diferenciadora entre les expressions, ja que més de la meitat poden referir-se a una gran quantitat negativa o positiva. Tot i això, és un atribut a tenir en compte a l'hora de conèixer les expressions per poder-les inserir correctament en el discurs, ja que tot i no ser totes, n'hi ha algunes que sí determinen que la gran quantitat a la qual fan referència sigui positiva o negativa.

3.2 Context: formal o informal. L'expressió es fa servir en àmbits més bé informals o formals? Fem-ne una classificació:

Formal	Informal	En tots dos àmbits
Haver-n'hi a grapats i embostes	Haver-n'hi a punyats i embostes	Haver-n'hi a betzef
	Haver-n'hi a la baldó	Haver-n'hi set deus
	Haver-n'hi a cacarerells	Haver-n'hi un manna
	Haver-n'hi "a tant i voleti"	Haver-n'hi set setenes
	Haver-n'hi "a tuti plenti"	Haver-n'hi un falcat
	Haver-n'hi com de cabeis en es cap	Haver-n'hi un serral
	Haver-n'hi com a formigues	Haver-n'hi una caterva
	Haver-n'hi per dar i per vendre	Haver-n'hi de tot color
	Haver-n'hi per na Clara i sa fia	Haver-n'hi una cosa que no té color
	Haver-n'hi un desastre	Haver-n'hi una serralada
	Haver-n'hi un caramull	
	Haver-n'hi un fotral	
	Haver-n'hi un fotimer	
	Haver-n'hi un negrer	
	Haver-n'hi un mal que fer	
	Haver-n'hi un pa gros	
	Haver-n'hi un estamperi	
	Haver-n'hi un vironer	
	Haver-n'hi un xinxer	
	Haver-n'hi una estesa	

En aquest cas veiem que gairebé totes les expressions s'utilitzen en situacions comunicatives informals, tot i que n'hi ha un grapat que es podrien inserir també en discursos amb un registre més elevat. Aquesta anàlisi ens demostra que es tracta de dites pròpies de la parla més espontània i familiar, és a dir, de

situacions en què el registre usat és totalment informal. No és d'estranyar, doncs, que la columna de *context formal* només tingui dues expressions.

3.3 Emissors i receptors: Les expressions poden diferir entre elles quant a les persones que les fan servir, ja que això també determinarà la situació comunicativa en què s'usen de manera més normal i natural. Aquesta informació es troba especificada en cada una de les fitxes, ja que es tracta d'una informació aïllada i difícil de relacionar i sistematitzar.

3.4 Referència: L'anàlisi se centra en aquest punt en el *què*, és a dir: de què n'hi ha en abundància, en cada cas? Es pot sistematitzar aquesta referència? A partir de les fitxes realitzades per a cada una de les expressions, podem fer una classificació com la següent:

- Expressions que fan referència a *persones*
 - Haver-n'hi a grapats i embostes
 - Haver-n'hi a betzef
 - Haver-n'hi "a tuti plenti"
 - Haver-n'hi "tant i a voleti"
 - Haver-n'hi a punyats i embostes
 - Haver-n'hi com a formigues
 - Haver-n'hi de tot color
 - Haver-n'hi set deus
 - Haver-n'hi un manna
 - Haver-n'hi set setenes
 - Haver-n'hi un desastre
 - Haver-n'hi un fotral
 - Haver-n'hi un fotimer
 - Haver-n'hi un falcat
 - Haver-n'hi un negrer
 - Haver-n'hi un estamperi
 - Haver-n'hi un xinxer
 - Haver-n'hi un vironer
 - Haver-n'hi una caterva

- Expressions que fan referència a *animals*:
 - Haver-n'hi a betzef
 - Haver-n'hi "a tant i voleti"
 - Haver-n'hi "a tuti plenti"
 - Haver-n'hi un manna
 - Haver-n'hi un falcat
 - Haver-n'hi un negrer
 - Haver-n'hi una estesa
 - Haver-n'hi una caterva
 - Haver-n'hi set setenes
 - Haver-n'hi set deus

- Expressions que fan referència a *coses*:
 - Haver-n'hi a grapats i embostes
 - Haver-n'hi a la baldó
 - Haver-n'hi a cacarerells
 - Haver-n'hi a falatrop
 - Haver-n'hi a betzef
 - Haver-n'hi "a tant i voleti"
 - Haver-n'hi "a tuti plenti"
 - Haver-n'hi a punyats i embostes
 - Haver-n'hi com de cabeis en es cap
 - Haver-n'hi com a formigues
 - Haver-n'hi de tot color
 - Haver-n'hi per dar i per vendre
 - Haver-n'hi per na Clara i sa fia
 - Haver-n'hi set deus
 - Haver-n'hi un manna
 - Haver-n'hi set setenes
 - Haver-n'hi un desastre
 - Haver-n'hi un caramull
 - Haver-n'hi un fotral
 - Haver-n'hi un fotimer
 - Haver-n'hi un falcat

- Haver-n'hi un negrer
 - Haver-n'hi un mal que fer
 - Haver-n'hi un pa gros
 - Haver-n'hi un serral
 - Haver-n'hi un estamperi
 - Haver-n'hi un vironer
 - Haver-n'hi un xinxa
 - Haver-n'hi una fermalla
 - Haver-n'hi una estesa
 - Haver-n'hi una caterva
 - Haver-n'hi una cosa que no té color
 - Haver-n'hi una serralada
- Expressions que fan referència a *ens abstractes*:
- Haver-n'hi a la baldó
 - Haver-n'hi a cacarerells
 - Haver-n'hi un manna
 - Haver-n'hi un desastre
 - Haver-n'hi un fotral
 - Haver-n'hi un fotimer
 - Haver-n'hi de tot color
 - Haver-n'hi una cosa que no té color

Aquesta classificació ens mostra de manera clara i directa que totes les expressions denoten una gran quantitat de coses, d'objectes físics, tangibles. La majoria també fan referència a grups de persones i també en molts casos a grups d'animals. En canvi, són poques les que es poden utilitzar per a ens abstractes. No sobta, ja que la quantitat ja denota aquesta imatge de cosa tangible i comptable. Aquesta classificació proporciona també una informació molt útil per poder inserir-les correctament en el discurs.

3.4 Sinonímia: Tot i que hem determinat que és inversemblant que les trenta-tres dites puguin ser totalment sinònimes, sí que podem establir

relacions de sinonímia entre elles a partir de l'anàlisi de les característiques semàntiques².

- Sinonímia total: Expressions que poden ser intercanviables en tots els contextos.
 - Haver-n'hi un vironer i haver-n'hi un xinxer
 - Haver-n'hi un fotimer i haver-n'hi un fotral
 - Haver-n'hi set deus i haver-n'hi set setenes
 - Haver-n'hi un serral i haver-n'hi una serralada
- Sinonímia parcial: Expressions sinònimes, encara que no sempre intercanviables a causa del context.
 - Haver-n'hi a grapats i embostes i haver-n'hi a punyats i embostes: diferent grau de formalitat.
 - Haver-n'hi una estesa i haver-n'hi una caterva: intercanviables en alguns contextos, sobretot en els que fan referència a *persones*, però no en tots.

Veiem que aquestes relacions de sinonímia s'estableixen per parelles, que en tots els casos comparteixen l'estructura sintàctica i que, en gairebé tots també hi ha sinonímia entre els nuclis de cadascuna de les dites. Així mateix, si ho comptabilitzem, veiem que no arriben ni a la meitat de totes les dites, fet que ens demostra de manera clara la inversemblança que totes trenta-tres fossin sinònimes.

3.6 Ús actual³: Un altre dels objectius principals és veure l'ús que els parlants fan d'aquestes dites i quina és la seva vigència en la llengua. Així també, un dels eixos centrals de l'anàlisi és veure si els joves⁴ coneixen les expressions i les insereixen normalment en els seus discursos.

² Les diferències d'ús entre les parelles de sinònims es poden consultar a l'apartat 3.6.

³ Veure les taules on es recull l'estadística d'ús als annexos 6.3, 6.3.1 i 6.3.2.

⁴ Considerem joves aquelles persones que es troben entre els 15 i els 30 anys.

Pel que fa a la vigència de les expressions, a partir dels qüestionaris veiem que no n'hi ha cap que sigui totalment desconeguda per als informants, però sí que en trobem que són molt pocs els que les coneixen i asseguruen no utilitzar-les amb gaire freqüència. Així doncs, només tres de les trenta-tres expressions són conegudes per menys d'un 10% dels informants:

- Haver-n'hi a falatrop.
- Haver-n'hi un vironer.
- Haver-n'hi una fermalla.

A més, dues d'aquestes tres no es recullen enlloc i no s'ha pogut trobar gaire informació al respecte per emplenar les fitxes corresponents i això ha fet que no s'hagin inclòs en les anàlisis realitzades anteriorment en aquest apartat. Tot i això, n'hi ha d'altres que sembla que també comencen a entrar en desús, només les coneix entre un 10 i un 20% dels informants:

- Haver-n'hi a grapats i embostes.
- Haver-n'hi a la baldó.
- Haver-n'hi a cacarerells
- Haver-n'hi a betzef
- Haver-n'hi a "tant i voleti"
- Haver-n'hi set setenes
- Haver-n'hi un negrer
- Haver-n'hi serral
- Haver-n'hi un estamperi
- Haver-n'hi una serralada

Així doncs, veiem que tretze de les trenta-tres dites podríem dir que es troben en «perill d'extinció», perquè menys del 20% dels informants les reconeix; d'altra banda, però, són també tretze les que coneix més de la meitat dels enquestats, la majoria dels quals les utilitza normalment.

Un altre aspecte important és veure l'ús que fa el sector més jove de la població de les dites que coneix, això ens ajuda a veure quina vigència i quin paper hi tenen en la parla més viva de la llengua. Ens fixarem en aquelles dites que coneix més d'un 20% dels informants que tenen entre 15 i 30 anys:

- Haver-n'hi "a tuti plenti"
- Haver-n'hi a punyats i embostes
- Haver-n'hi com de cabeis en es cap
- Haver-n'hi com a formigues
- Haver-n'hi de tot colr
- Haver-n'hi per dar i per vendre
- Haver-n'hi per na Clara i sa fia
- Haver-n'hi set deus
- Haver-n'hi un manna
- Haver-n'hi set setenes
- Haver-n'hi un desastre
- Haver-n'hi un caramull
- Haver-n'hi un fotimer
- Haver-n'hi un falcat
- Haver-n'hi un mal que fer
- Haver-n'hi un pa gros
- Haver-n'hi un xinxer
- Haver-n'hi una estesa
- Haver-n'hi una caterva
- Haver-n'hi una cosa que no té color

Observem que hi ha vint dites que es troben en la llengua dels més joves. Ara bé, el més interessant és veure si l'ús d'aquestes és normal o més bé les coneixen d'haver-les sentit als més majors. És molt interessant destacar que n'hi ha vuit que les coneix més del 85% dels vint-i-sis informants joves i que tots ells reconeixen fer-les servir amb normalitat inserint-les en el discurs de situacions comunicatives espontànies i familiars. En canvi, aquelles que les

coneix entre un 20 i un 50% dels informants no són tan emprades en el discurs, sinó que es coneixen més d'oïda.

En aquest apartat, també és interessant veure quin paper hi fa l'ús en la sinonímia que hem comentat anteriorment:

- Haver-n'hi set deus i haver-n'hi set setenes: la primera la coneix el 40% dels informants, mentre que la segona només un 15%.
- Haver-n'hi un serral i haver-n'hi una serralada: totes dues expressions s'utilitzen poc, només les coneixen entre un 10 i un 20% dels informants.
- Haver-n'hi un fotimer i haver-n'hi un fotral: la primera la coneix la totalitat dels informants, mentre que la segona només un 32,5%.
- Haver-n'hi a grapats i embostes i haver-n'hi a punyats i embostes: mentre que la primera només la coneix el 10% dels informants, a la segona és el 35%.
- Haver-n'hi un vironer i haver-n'hi un xinxer: la primera només la coneix el 2,5% dels informants i la segona el 97,5%.
- Haver-n'hi a "tant i voleti" i haver-n'hi a "tuti plenti": la primera només la coneix el 10%, mentre que la segona el 82,5% dels informants.

Així, veiem que aquesta sinonímia total es veu trucada per l'ús, ja que excepte en el cas d'*haver-n'hi un serral* i *haver-n'hi una serralada*, hi ha una diferència notable i hi ha una de les dues expressions que és pràcticament inexistent en la parla. Només en l'excepció comentada es veu un ús similar, que de totes maneres és molt baix. Una hipòtesi que es podria postular en aquesta direcció seria que una de les dues expressions està sent substituïda per l'altra perquè totes dues es poden utilitzar en les mateixes situacions comunicatives i una de les dues ha entrat en una decadència quant a l'ús.

4. CONCLUSIONS

Els reculls de fraseologia són una eina interessant per poder veure quines expressions d'una llengua tenen la categoria de *dita* o de *frase feta*, així com també veure com es classifiquen. Ara bé, com he vist en aquest cas, la informació proporcionada realment és molt pobra ja que les classificacions no són gaire sistemàtiques i les definicions tenen un caire massa general; a banda que no ofereixen cap més tipus d'informació.

El recull del qual s'han extret les trenta-tres expressions analitzades, *Dites i refranys menorquins*, divideix les expressions en *dites* i en *frases fetes*, tal i com reproduïx el títol de l'obra. Tot i això, no hi ha una explicació en què es vegi quins criteris s'han seguit a l'hora de fer aquesta classificació. Així també, totes dues seccions llisten les expressions agrupant-les sota diverses etiquetes. Les *dites* s'agrupen per verbs, com «anar - negacions», «fer», «tenir - afirmacions», però també hi trobem etiquetes com «conjugacions varies» o «variants». En canvi, les *frases fetes* es classifiquen per referències, com «animals», «moral», «fantasies - homenia», entre d'altres. En cap moment queda clara una sistematicitat quant a la classificació. A més, tant les dites com les frases fetes només es defineixen amb una oració, bastant general com hem comprovat amb les dites analitzades. Es tracta, doncs, d'un recull senzill i pobre pel que fa a la informació que dóna. El que és més rellevant i important és la gran quantitat d'expressions que proporciona; també és curiós veure l'ortografia utilitzada, que intenta en tot moment reproduir els trets fonètics característics del menorquí (*fia*, *cabeis*, *ca-d'altri*, etc.). Tot i això, es clar que no vol ser una obra de referència en cap moment, ja que s'inclou en uns quaderns de folklore i té un ànim i un esperit més cultural que no pas lingüístic.

A més dels reculls, també hi ha diccionaris que s'especialitzen en l'àmbit de la fraseologia i que, per tant, posen més atenció als aspectes lingüístics d'aquest tipus d'expressions. Aquestes obres, en un principi, haurien de proporcionar

més informació gramatical i semàntica que no pas els reculls. Si fem un repàs ràpid als diccionaris de fraseologia catalana més coneguts, veiem que el *Diccionari de locucions i frases fetes* proporciona una definició breu del significat, un o més exemples i sinònims; i el *Diccionari de sinònims de frases fetes* també explica el significat de les dites, en dóna la categoria gramatical, diversos exemples, una reformulació i sinònims, com veiem en l'exemple següent:

a cents i a milers *SCoord* expressió usada per a denotar molta quantitat.

Van comprar-ne a cents i a milers

a milers, a centenars, a manta, a grapats, a cabassos, a balquena, a muntó

Aquests diccionaris especialitzats en el tema proporcionen molta més informació que no pas els reculls consultats, tot i que hi trobem a faltar la informació discursiva, és a dir, les situacions comunicatives en què es poden inserir en el discurs, l'àmbit geogràfic, la freqüència... Això sí que ho proporciona el *Diccionario fraseológico documentado del español actual*, en què hi trobem variacions possibles de la locució, la categoria gramatical, el nivell d'ús (col·loquial, popular, vulgar, argot, juvenil, literari), l'actitud del parlant (humorístic, despectiu, irònic), l'àmbit al qual fa referència (administratiu), la freqüència (freqüent, rar), l'extensió geogràfica (regional), la definició (reformulació que explicita el significat o una explicació), i cites que mostren el contextos reals.

De tota la bibliografia consultada quant a obres que recullen dites o frases fetes, determinem que només el *Diccionario fraseológico documentado del español actual* en dóna la informació suficient per comprendre el significat de la dita, saber quan, qui i com s'utilitza, quina és la freqüència d'ús i on s'empra. Aquest model hauria d'aplicar-se a tots els diccionaris i reculls de fraseologia, ja

que és la informació clau per poder realment arribar al fons de cadascuna d'aquestes expressions que donen vivacitat i espontaneïtat a una llengua.

Així també és interessant veure quin tractament tenen aquestes expressions en els diccionaris generals. Per exemple, una de les expressions analitzades, *haver-n'hi a betzef*, la trobem recollida tant al diccionari normatiu de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC) com en el Diccionari català-valencià-balear (DCVB):

DIEC

a betzef loc. adv. [LC] En abundància. *L'herba del pla era tota esgotada, però a muntanya n'hi havia a betzef.*

DCVB

betzef f. A betzef, o a betzep, o a betzeps: en gran quantitat, abundantament (Mall., Men., Eiv.). *A betsef joyels é robes*, Pere A. Penya (Jochs Fl. 1868). *S'herba de baix, ja estava tota esvaïda... emperò per els alts, penyes amunt, n'hi havia a betzef*, Camps Folkl. ii, 32.

En el cas del DIEC, veiem que ens proporciona la informació gramatical, una breu explicació i un exemple; mentre que el DCVB ens dóna altres maneres d'escriure o dir l'expressió, una breu explicació, l'àmbit geogràfic i un parell d'exemples. A més, en la gran majoria dels casos el diccionari d'Alcover i Moll és més explícit en aquest tipus d'expressions. Gràcies al *Diccionario fraseológico documentado del español actual* la llengua espanyola compta amb una gran obra de referència que sí dóna molta informació necessària, tant característiques semàntiques com discursives, i permet conèixer amb detall aquestes expressions tan particulars que contribueixen a la vitalitat d'una llengua.

Una conclusió clara a la qual arribem és que la gran majoria de reculls, diccionaris fraseològics i diccionaris generals no posen gran atenció al tractament de les dites o frases fetes de la llengua, sinó que es limiten a donar-

ne la informació gramatical i una petita i general explicació del significat. També seria realment interessant fer una anàlisi comparativa en aquest sentit i veure també l'evolució d'aquestes obres al llarg del temps, ja que l'única obra que proporciona prou informació semàntica i discursiva, el *Diccionario fraseológico documentado del español actual*, és bastant actual.

Quant a l'anàlisi realitzada, és una descripció que intenta extreure i recollir tota la informació semàntica i discursiva que trobem a faltar en la majoria d'obres de fraseologia; així com, a partir d'una mostra representativa (com són les trenta-tres tractades) veure l'ús que es fa de dites que tradicionalment es considera que formen part de la riquesa del menorquí. Crec que les dades extretes mostren que passats més de vint anys, la majoria de les dites són reconegudes pels parlants i que el sector més jove de la població n'utilitza més de la meitat, moltes de les quals es troben de manera natural inserides en la seva parla espontània.

Personalment, crec que és gratificant veure com la teva variant, una variant que parla relativament poca gent i que es troba aïllada geogràficament, té una clara voluntat d'identitat des de fa anys i que es transmet de generació a generació. L'estadística d'ús que ha resultat de l'anàlisi no es pot considerar en cap cas negativa, ja que no hi ha ni una sola expressió que no sigui reconeguda per cap dels quaranta informants i, el que és més important, les generacions més joves reconeixen emprar gairebé un terç de les expressions analitzades en la seva parla natural. D'altra banda, tots ells han demostrat tenir una consciència lingüística i s'han preocupat en la majoria dels casos per no conèixer-ne «prou»; els comentaris més repetits han estat els del tipus «sóc molt poc menorquí/menorquina, no en conec gaires...», amb un sentiment de culpa. També ha estat d'agrair, en tot moment, la seva ajuda per esbrinar el major nombre possible de trets semàntics i situacions comunicatives per a cada una de les dites.

Seria molt interessant fer una anàlisi d'aquest tipus per a moltes altres dites i frases fetes que es consideren pròpies de la variant del català a Menorca. A més, en futur llunyà seria interessant i enriquidor poder elaborar un recull d'aquest tipus actualitzat amb tota la informació semàtica, discursiva i amb freqüències d'ús. Això seria especialment atractiu perquè l'últim recull de fraseologia data de l'any 1993 i d'això ja fa quinze anys; a més, els que hi ha no aporten gairebé informació lingüística.

Les expressions, les dites i les frases fetes són la riquesa viva d'una llengua, ens mostren una manera de veure les coses, ens mostren la perspectiva d'un poble. Així també, les variants i, per extensió, cada una de les llengües del món. Com expressa Najat El Hachmi:

«Qui digui que una llengua no és res més que una manera de compartir informació i que mentre ens comuniquem ja està bé, s'equivoca. Una llengua és molt més que això i la nostra posició davant d'ella determina la naturalesa de les nostres relacions, el nostre posicionament en el món, de la mateixa manera que triar una paraula i no una altra diu més de nosaltres que el missatge que fem arribar. La llengua no es pot desvincular mai dels vincles afectius que ens proporciona, del pont que ens ajuda a establir amb els altres. Per això només a través del coneixement i ús de la llengua d'un país es pot copsar la seva naturalesa real, es pot produir el reconeixement mutu entre els que pretenen comunicar-se. Et parlo en aquesta llengua perquè et reconec com a proper i no t'excloc, jo et parlo en la teva llengua perquè vull formar part d'aquest tot.»

5. BIBLIOGRAFIA

ALCOVER, M. A.; MOLL, F. B. *Diccionari català, valencià, balear*. [en línia]. Palma de Mallorca: Editorial Moll i Institut d'Estudis Catalans, 2002. <http://dcvb.iecat.net> [Consulta: 07.12.08].

BALBASTRE I FERRER, J. *Nou recull de modismes i frases fetes*. Barcelona: Editorial Pòrtic, 1989.

BENEJAM, J. *Modismes, frases fetes i refranys menorquins*. Publicacions menorquines, 2. Menorca: Consell Insular de Menorca, 1981.

BERNAT I BALTRONS, F. *Un estudi de dialectologia catalana al segle XIX: les notes de Manuel Milà i Fontanals sobre el maonès*. Barcelona: Publicacions Abadia de Montserrat, 2007.

ESPINAL, M. T. *Diccionari de sinònims de frases fetes*. Barcelona, València: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la Universitat de València i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2004.

GENERALITAT DE CATALUNYA. *Optimot*. [en línia]. <http://optimot.gencat.cat> [Consulta: 01.12.08]

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. [en línia]. 2a. ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2001. <http://dlc.iec.cat/> [Consulta: 07.12.08].

PONS LLUCH, J. *Refranyer popular*. Quaderns de folklore, 50. Ciutadella: Col·lectiu folklòric Ciutadella, 1993.

PONS MOYÀ, J. *Dites i refranys menorquins*. Quaderns de folklore, 17, 18 i 19. Ciutadella: Col·lectiu folklòric Ciutadella, 1984.

RASPALL, J.; MARTÍ, J. *Diccionari de locucions i de frases fetes*. Barcelona: Edicions 62, 1992 (6a edició).

REAL ACADEMIA DE LA LENGUA ESPAÑOLA. *Diccionario de la lengua española, 22a edición*. [en línia] <http://www.rae.es> [Consulta: 11.11.08]

SECO, M. *Diccionario fraseológico documentado del español actual*. Madrid: Santillana, 2004.

SERVITJE I RIERA, A. *Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*. [en línia]. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 2004.

<http://www.upf.edu/grec/gl/libestil/index.htm> [Consulta: 13.12.08]

6. ANNEXOS

6.1 Fitxes de les expressions

Dita: Haver-n'hi a grapats i embostes

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ☒ Negativa ☐
Estructura sintàctica	N'hi ha a grapats i embostes. Hi ha a arròs a grapats i embostes.
Es registra en els diccionaris	DIEC grapats <i>m.</i> [LC] Porció d'alguna cosa que cap dins el puny o la mà closa. Amb un grapat d'ordi en té prou. Tirar la llavor a grapats. Collir els raïms a grapats. 1 <i>m.</i> [LC] per ext. Despendre els diners a grapats. 2 <i>m.</i> [LC] Gran nombre, gran quantitat. Té un grapat d'anys. Hi ha un grapat de feina. embosta <i>f.</i> [LC] Almosta. almosta <i>f.</i> [LC] [FIM] Mesura de capacitat per a grans equivalent a la quantitat que cap a la conca de les dues mans juntes. DCVB ambosta <i>f.</i> 1. Quantitat que cap dins les dues mans juntes; cast. <i>almuerza, almorzada</i>. «Donga-li una ambosta de gra, a la mula» (Vic). «Dona-n'hi dues ambostes» (Olot, Empordà, Torelló). «¿Quantes ambostes li donaré?» (Canet de M., Calasseit, Cullera, Mall., Men., Eiv.). Una migera de Monells es una quartera e una ambosta a mesura de Gerona, doc. de Gir., a. 1592 (Monsalvatje Not. hist., xix, 114). Un cop ple el ventrell ab dues braçades de palla i una ambosta de garrofa, Víct Cat., Ombr. 51. 2. Les dues mans juntes formant clot en disposició de rebre qualque cosa. «Para l'ambosta»: para les dues mans (Olot). Fon.: əmbɔstə (Olot, St. Feliu de G., Llofriu, Torelló, Vic, Canet de M., Mall., Ciutadella, Eiv.); əmbɔsta (Calasseit, Cullera); əmbɔstɔ (Maó). Var. form. i sinòn. del 1: <i>almosta, almostra, aumosta, mosta, amosta</i>. Intens.:—a) Augm.: <i>ambostarra, ambostassa, ambostassassa</i> (Torelló).—b) Diminutius: <i>ambosteta, ambosteua, ambostica, ambostota</i>. Etim.: segons J. Jud (RFE, vii, 344), del gà·l. *ambibōsta, mat sign., reduït a *ambōsta en romànic. En català hem sentit sempre pronunciar <i>ambosta</i> amb <i>o</i> oberta, i no fem extensiva aquesta pronúncia «insular» a llocs continentals dels quals no tinguem dades, segons gratuïta suposició de Corominas DECast, i, 188. grapats <i>m.</i> 1. Acte d'agafar fortament amb la mà; cast. <i>zarpazo</i>. Arrabassant-se els cabells a grapats, Ruyra Parada 141. Que mirara pel profit dels pobres vells... no fóra que Déu li asentara bé la mà, que entonces serien els grapats, Rond. de R. Val. 54. Caminar a grapats: caminar sostenint-se ensems amb les mans i els peus (Val.). Anar a grapats: barallar-se. «Eixos xiquets sempre van a grapats» (Val.).

	2. Allò que cap dins la mà closa; cast. <i>puñado</i>. Matreu ab la sivada un grapat de alfobes, Flos medic. 57. Embutxacant-li un grapat de confitures, Pons Auca 150. Despendre els diners a grapats: despendre'ls abundantament, sense mirar-s'hi. 3. Conjunt; quantitat considerable; cast. <i>montón, serie</i>. «Han vingut un grapat de dones». «Feia un grapat de dies que no t'havia vist». Ja feya un grapat de mesos que a Montmany estaven sense rector, Caselles Sots 27. Un grapat de lliures de mel, Salvador FB 73. Haver-n'hi un grapat de sortir-ne: haver-hi grans dificultats. Fon.: g□apát (pir-or., or., bal.); g□apát (occ., val.). Intens.:—a) Augm.: <i>grapadàs, grapadarro, grapadassarro, grapadassàs</i>.—b) Dim.: <i>grapadet, grapadetxo, grapadeu, grapadic, grapadiu, grapadó, grapadoi</i>.—c) Pejor.: <i>grapadot</i>. Sinòn.: <i>grapada, sarpada, sarpat</i>. Etim.: derivat de <i>grapa</i>.
Explicació rere ús extensiu	Tant un <i>grapata</i> com una <i>embosta</i> fan referència a mesures de quantitats que caben dins un puny o dins la mà. Això també ens fa veure que <i>grapata</i> com <i>embosta</i> poden considerar-se sinònims. Sembla doncs que a partir de la imatge del <i>grapata</i>, de l'<i>embosta</i>, d'allò que cap en dues mans, s'hagi passat a la imatge de gran quantitat i s'hagi lexicalitzat com a dita.
Context d'ús	Com <i>grapata</i>, aquesta expressió es pot utilitzar per fer referència que hi a una gran quantitat de qualsevol cosa: persones, objectes, queviures... En principi, només s'utilitza per a noms concrets, és a dir, per a ens tangibles i en contextos més formals que informals.
Context oral	Formal ☒ Informal ☐
Observacions	És curiós el fet que el mot <i>grapata</i> a Menorca s'associi al català central, però que, en canvi, es reculli en una frase feta. Tot i això, és una dita poc coneguda i que s'utilitza molt poc, dels 40 informants, només 4 la coneixen.

Dita: Haver-n'hi a la baldó

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ☐ Negativa ☒
Estructura sintàctica	N'hi havia a la baldó. Hi havia menjar a la baldó.
Es registra en els diccionaris	DIEC baldó m. [LC] Balda petita, especialment la que va fixada pel punt mitjà. DCVB baldó <i>m. cast. baldón</i> (Torra Dicc.), és un barbarisme inadmissible. RAE baldón. (Del fr. ant. <i>bandon</i>, y este del franco <i>bann</i>, mando, jurisdicción; cf. al. <i>Bann</i>). 1. m. Oprobio, injuria o palabra afrentosa. en ~. 1. loc. adv. ant. de balde. balde². (Del ár. hisp. <i>bā'il</i>, y este del ár. clás. <i>bā'il</i>, vano, inútil, sin valor). de ~. 1. loc. adv. Gratuitamente, sin coste alguno. 2. loc. adv. en vano. 3. loc. adv. p. us. Sin motivo, sin causa. en ~. 1. loc. adv. en vano. estar de ~. 1. loc. verb. Estar de más, estar ocioso.
Explicació rere ús extensiu	Els diccionaris en català no ens donen gran informació sobre aquesta paraula, però veiem que el nucli de l'expressió és un terme importat del castellà i el DCVB el tracta com a barbarisme. La RAE ens mostra que es tracta d'una mala malsonant i que inclosa en locucions vol dir gratuïtament, en va, inútil, sense motiu... L'expressió en català té aquest sentit, n'hi ha una quantitat inútil, una abundància no necessària. Té una connotació negativa.
Context d'ús	S'utilitza quan n'hi ha molt de qualsevol cosa, però només si el fet que n'hi hagi en gran quantitat és negatiu, és a dir, només quan aquesta gran quantitat no és, en cap cas, necessària i, a més, és dolent que n'hi hagi tant.
Context oral	Formal ☐ Informal ☒
Observacions	És una dita poc coneguda i poc utilitzada per part dels informants.

Dita: Haver-n'hi a cacarerells

Emissor	Qualsevol, tot i que generalment en edats adultes.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ☐ Negativa ☒
Estructura sintàctica	N'hi havia a cacarerells. Els van fer gols a cacarerells. A la guerra civil van morir soldats a cacarerells.
Es registra en els diccionaris	No es recull.
Explicació rere ús extensiu	-
Context d'ús	El significat es podria reformular per <i>un feix</i> , és a dir, que hi ha una quantitat abundant que forma un conjunt. La connotació és majoritàriament negativa, ja que denota la idea que aquesta quantitat és un inconvenient o que perjudica al subjecte/objecte al qual fa referència. S'empra sobretot per a fets, coses, que puguin esdevenir un conjunt en el qual la quantitat total és negativa per a algú. Díficilment es farà servir per al menjar.
Context oral	Formal ☐ Informal ☒
Observacions	Més conegut com <i>n'hi ha a cascarrells</i> .

Dita: Haver-n'hi a falatrop

Emissor	-
Receptor	-
Connotació	Positiva Negativa
Estructura sintàctica	-
Es registra en els diccionaris	No es recull.
Explicació rere ús extensiu	-
Context d'ús	No s'ha trobat més informació al respecte.
Context oral	Formal Informal
Observacions	Només dos dels informants coneixen l'expressió i reconeixen no utilitzar-la gairebé mai. No s'ha trobat més informació al respecte.

Dita: Haver-n'hi a betzef

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	L'herba del pla era tota esgotada, però a muntanya n'hi havia a betzef. Hi havia aigua a betzef. N'hi havia a betzef.
Es registra en els diccionaris	DCVB betzef <i>f.</i> A betzef, o a betzep, o a betzeps: en gran quantitat, abundantament (Mall., Men., Eiv.). A betsef joyels é robes, Pere A. Peña (Jochs Fl. 1868). S'herba de baix, ja estava tota esvaïda... emperò per els alts, penyes amunt, n'hi havia a betzef, Camps Folkl. ii, 32. DIEC a betzef loc. adv. [LC] En abundància . L'herba del pla era tota esgotada, però a muntanya n'hi havia a betzef.
Explicació rere ús extensiu	Els exemples que ens proporcionen els diccionaris, que de fet són el mateix, ens fan veure que es tracta d'una paraula que s'ha lexicalitzat en una locució i que fa referència a <i>en gran quantitat</i> quan es tracta d'objectes o ens tangibles.
Context d'ús	S'utilitza per dir que n'hi ha en abundància de manera positiva però de qualsevol cosa: objectes, queviures, herba, coses del camp, etc. Sempre seran ens tangibles als quals es faci referència i en general no s'utilitzarà per a animals ni per a persones. Aquesta <i>gran quantitat</i> a la que fa referència, sempre serà vista positivament i no com un excés innecessari o negatiu.
Context oral	Formal ✓ Informal ✓
Observacions	Només sis dels quaranta informants coneixen l'expressió.

Dita: Haver-n'hi "a tant i voleti"

Emissor	-
Receptor	-
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	N'hi ha "a tant i voleti". Hi ha arròs "a tant i voleti".
Es registra en els diccionaris	No es recull.
Explicació rere ús extensiu	Pot ser que provingui d'una expressió de tipus <i>n'hi ha tant a voler</i> , és a dir, tant com vulguem que n'hi hagi. Es podria lligar amb la dita d'haver-n'hi a <i>tuti plenti</i> , que sembla un contacte amb alguna llengua com l'italià i que s'hagi calcat utilitzant l'ortografia i la sintaxi catalana, però amb elements ortogràfics i prosòdics d'alguna altra llengua. No és d'estranyar aquesta influència italiana, ja que en els segles XVIII i XIX els venedors italians hi van contribuir i aquesta influència va ser major que la francesa.
Context d'ús	S'utilitza per fer referències genèriques totalment sobre quantitat, només en el sentit que n'hi ha tants com vulguem i es farà servir de la mateixa manera que aquesta paràfrasi. És a dir, la connotació serà positiva i es farà servir per a qualsevol cosa, persones, objectes, animals, etc. Es tracta d'una dita de caràcter ampli i general.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	També és una dita realment poc coneguda, només 4 dels 40 informants la coneixen.

Dita: Haver-n'hi "a tuti plenti"

Emissor	Qualsevol, tot i que majoritàriament el sector més jove de la població (de 15 a 30 anys).
Receptor	Qualsevol, tot i que serà més normal que sigui de la mateixa franja d'edat que l'emissor.
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	N'hi ha a "tuti plenti". El bar era a "tuti plenti". De la màquina van caure monedes a "tuti plenti".
Es registra en els diccionaris	No es recull.
Explicació rere ús extensiu	Pot ser que provingui d'una expressió de tipus <i>a tot ple</i> , és a dir, que <i>tot és ple</i> . Es podria lligar amb la dita d'haver-n'hi a <i>tant i voletí</i> , que sembla un contacte amb alguna llengua com l'italià i que s'hagi calcat utilitzant l'ortografia i la sintaxi catalana, però amb elements ortogràfics i prosòdics d'alguna altra llengua. No és d'estranyar aquesta influència italiana, ja que en els segles XVIII i XIX els venedors italians hi van contribuir i aquesta influència va ser major que la francesa.
Context d'ús	S'utilitza per fer referències genèriques totalment sobre quantitat, només en el sentit que <i>n'hi ha tants com vulguem</i> i es fa servir de la mateixa manera que aquesta paràfrasi. És a dir, la connotació serà positiva i es farà servir per a qualsevol cosa, persones, objectes, animals, etc. Es tracta d'una dita de caràcter ampli i general.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	És una de les dites més conegudes per part dels informants i que, a més, tots utilitzen amb normalitat en la seva parla normal i quotidiana.

Dita: Haver-n'hi a punyats i embostes

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	N'hi ha a punyats i embostes. Hi havia palla a punyats i embostes.
Es registra en els diccionaris	DIEC embosta f. [LC] Almosta. almosta f. [LC] [FIM] Mesura de capacitat per a grans equivalent a la quantitat que cap a la conca de les dues mans juntes. DCVB ambosta f. 1. Quantitat que cap dins les dues mans juntes; cast. <i>almuerza, almorzada</i>. «Donga-li una ambosta de gra, a la mula» (Vic). «Dona-n'hi dues ambostes» (Olot, Empordà, Torelló). «¿Quantes ambostes li donaré?» (Canet de M., Calasseit, Cullera, Mall., Men., Eiv.). Una migera de Monells es una quartera e una ambosta a mesura de Gerona, doc. de Gir., a. 1592 (Monsalvatje Not. hist., xix, 114). Un cop ple el ventrell ab dues braçades de palla i una ambosta de garrofa, Víct Cat., Ombr. 51. 2. Les dues mans juntes formant clot en disposició de rebre qualque cosa. «Para l'ambosta»: para les dues mans (Olot). Fon.: əmbɔstə (Olot, St. Feliu de G., Llofriu, Torelló, Vic, Canet de M., Mall., Ciutadella, Eiv.); əmbɔsta (Calasseit, Cullera); əmbɔstɔ (Maó). Var. form. i sinòn. del 1: <i>almosta, almostra, aumosta, mosta, amosta</i>. Intens.:—a) Augm.: <i>ambostarra, ambostassa, ambostassassa</i> (Torelló).—b) Diminutius: <i>ambosteta, ambosteua, ambostica, ambostota</i>. Etim.: segons J. Jud (RFE, vii, 344), del gà·l. *ambibōsta, mat sign., reduït a *ambōsta en romànic. En català hem sentit sempre pronunciar <i>ambosta</i> amb <i>o</i> oberta, i no fem extensiva aquesta pronúncia «insular» a llocs continentals dels quals no tinguem dades, segons gratuïta suposició de Corominas DECast, i, 188. punyat m. 1. Acció i efecte d'agafar amb el puny. «Agafar una cosa a punyat»: agafar-la amb el puny (Men.). 2. Quantitat de cosa que cap dins el puny, o que s'agafa amb el puny; cast. <i>puñado</i>. Se fa frisetes pels cabells, de pomada a punyats se'ls el unta, Saisset Fables 9. Y de les flors arrencant un punyat, Jampy Lliris 2. Loc. —Fer (o Menar-ho o Anar-hi) a punyats i ambostes: fer o menar una cosa malament, sense remirar-s'hi (Ciutadella). Refr. —«Bon punyat són tres mosques!»: es diu irònicament quan algú dóna o anomena com a important una quantitat que és massa petita (Men.).

Explicació rere ús extensiu	Tant un <i>grapats</i> com una <i>embostes</i> fan referència a mesures de quantitats que caben dins un puny o dins la mà. Això també ens fa veure que <i>grapats</i> com <i>embostes</i> poden considerar-se sinònims. Sembla doncs que a partir de la imatge del <i>grapats</i> , de l' <i>embostes</i> , d'allò que cap en dues mans, s'hagi passat a la imatge de gran quantitat.
Context d'ús	Com <i>punyat</i> , aquesta expressió es pot utilitzar per fer referència que hi a una gran quantitat de qualsevol cosa: persones, objectes, queviures... En principi, només s'utilitza per a noms concrets, és a dir, per a ens tangibles. Si s'ha de fer alguna diferència entre aquesta expressió i <i>n'hi ha a grapats i embostes</i> seria en el grau de formalitat, aquesta seria per a contextos més informals.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Com veiem, és la mateixa dita que <i>a grapats i embostes</i> perquè <i>punyats</i> és un sinònim de <i>grapats</i> . Tot i això, veiem que aquesta és molt més coneguda per part dels informants que no pas <i>a grapats i embostes</i> . Això es deu, segurament, a la paraula <i>punyat</i> que sona més natural en la variant del menorquí. S'ha de ressaltar que si el verb canvia d' <i>haver</i> a <i>fer</i> o <i>anar-hi</i> l'expressió canvia radicalment de significat.

Dita: Haver-n'hi com de cabeis en es cap

Emissor	Qualsevol, però sobretot en adults de més de 40 anys.
Receptor	Qualsevol, és una expressió bastant clara i tot i que el sector jove és el que més la desconeix, també l'entendria.
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	N'hi ha com de cabeis en es cap. Hi ha tants llibres com de cabeis en es cap.
Es registra en els diccionaris	DIEC cabell 1 m. [LC] Pèl que surt a la pell del crani de l'espècie humana. Cabells negres, rossos, castanys, blancs. Cabells llargs, curts. Cabells esbullats. Cabells a lloure. Néixer els cabells. Caure els cabells. Pentinar, arrissar, tallar, els cabells. El gruix d'un cabell. 1 2 m. [LC] Conjunt dels cabells. Caure el cabell. Tenir algú tot el cabell blanc. 1 3 [LC] cabells d'or Cabells rossos. 1 4 [LC] fer estar amb els cabells drets Espaordir en gran manera. 1 5 [LC] fer posar els cabells de punta Horroritzar . 2 m. [LC] [HO] cabell d'àngel a) Confitura en fils que es fa amb la polpa de les carabasses de cabell d'àngel. 2 [LC] [HO] cabell d'àngel b) Fideu de cabell d'àngel . 3 1 m. pl. [BOS] [AGA] Cabells d'àngel . 3 2 [BOS] [AGA] cabells d'àngel Planta del gènere <i>Cuscuta</i> , de la família de les cuscutàcies, filamentosa, sense arrels ni fulles, amb glomèruls de flors diminutes, que viu com a paràsit sobre diverses plantes, damunt les quals estén les tiges molt ramificades i entortolligades, sovint vermelloses, que poden semblar talment cabelleres. cap 1 1 m. [LC] [MD] Part superior del cos humà separada del tronc pel coll. Tenir el cap gros, petit, ample, estret, llargarut. Girar el cap endarrere. Treure el cap per la finestra. L'han ferit al cap. Li van obrir, badar, el cap d'un cop de pedra. Vaig pegar un cop de cap a la paret. Caminar cap per avall i cames enlaire. El cap fou trobat en un vall, i el cos, deu passes lluny.
Explicació rere ús extensiu	La frase evoca una imatge molt clara, tenim molts cabells al cap i d'aquí que s'hagi creat la dita per evocar el fet que hi hagi una quantitat nombrosa de quelcom.
Context d'ús	El context haurà d'avenir-se amb la imatge tan clara que evoca la dita i, per tant, s'empra quan es fa referència a un conjunt nombrós d'objectes i realitats comptables, en general inanimades. És una expressió bastant neutre pel que fa a la connotació i s'empra en contextos bastant informals.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Comença a entrar en desús, una mica menys de la meitat dels informants la coneixen.

Dita: Haver-n'hi com a formigues

Emissor	Qualsevol, tot i que a partir dels 50 anys l'ús és més elevat.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha com a formigues. Caminant per la carretera, hi havia excursionistes com a formigues.
Es registra en els diccionaris	DIEC formiga 1 f. [LC] [ZOI] Insecte himenòpter que fa galeries sota terra o en el tronc dels arbres, on viu en societats compostes de tres menes d'individus: mascles, femelles i obreres. DCVB Loc.—a) Com a formigues: en gran nombre.
Explicació rere ús extensiu	La idea de les formigues també és clara, ens evoca la imatge de milers formigues, petites, una rere l'altra, en una llarga filera. Així doncs, la dita prové d'aquesta imatge de quantitat que no s'acaba mai.
Context d'ús	Com que la imatge és tan clara, el context en què s'utilitza ha de fer referència al fet que hi ha una abundància de coses que, en general, són objectes i realitats comptables i comparables a les formigues. Un context possible també és el de les persones, quan es tracta d'un grup de gent molt nombrós i que sembla que el grup no s'acaba mai. També té una connotació més negativa que positiva, de la mateixa manera com veiem a les <i>formigues</i> , tot i que no sempre té perquè ser així. Així també s'empra quan es vol fer denotar que aquesta quantitat és «infinita», és a dir, que no s'acaba mai.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	En desús per part del sector més jove, tot i que encara es manté, va disminuint. Més de la meitat dels informants la coneixen.

Dita: Haver-n'hi de tot color

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	No sé quin triar, n'hi ha de tot color. A ell sempre li passen coses de tot color. Aquest fillet és un desastre, n'ha fet de tot color.
Es registra en els diccionaris	DIEC color 1 1 m. o f. [LC] [FIF] [AR] Qualitat dels fenòmens visuals que depèn de l'efecte distint que produeixen sobre la retina les llums de diferent longitud d'ona. 1 2 m. o f. [LC] [FIF] [AR] Varietat d'aquesta qualitat, excepte el blanc i el negre. Els colors de l'espectre, del prisma, de l'iris. Roba blanca i de color. El color dels cabells, dels ulls. El color vermell. Una bata de color gris fosc. 1 3 m. o f. [LC] [FIF] [AR] per ext. El color blanc, el color negre. DCVB 4. Conjunt de condicions externes que indiquen la naturalesa d'un dit o fet. «Això té mal color» (Men.).
Explicació rere ús extensiu	La idea del <i>color</i> implica afegir-hi que en aquesta oració hi entra també en joc la naturalesa, les característiques, el tipus de cosa a què fa referència. Així doncs es mescla la idea d'abundància, a partir del <i>tot</i> , i de la característica: s'obté una imatge de gran quantitat de coses que tenen característiques diferents.
Context d'ús	S'utilitza per expressar que hi ha un gran nombre de coses que són diferents entre si. És a dir, es fa servir quan es vol dir que hi ha quelcom en una quantitat considerable, però de diferents tipus. Així, doncs, s'emprarà amb objectes i ens tangibles que tenen característiques importants que els diferencien entre ells, encara que també pot fer referència a persones si és un grup heterogeni per les raons que siguin. També s'empra molt sovint per a fets, esdeveniments i actituds. La connotació dependrà de les característiques a les quals faci referència l'expressió. Es podria considerar que <i>n'hi ha de tot tipus</i> és una expressió sinònima.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Tots els informants coneixen i utilitzen aquesta expressió amb normalitat.

Dita: Haver-n'hi per dar i per vendre

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha per donar i per vendre. Vols un caramel? En tinc per donar i per vendre.
Es registra en els diccionaris	DIEC dar [en desús les persones 1, 2, 3 i 6 dels pr. d'ind., de subj. i d'imper.] 1 v. tr. [LC] Donar_____. 2 [LC] estar dat i beneït Una cosa, haver-se acabat, no admetre possibilitats de rectificació, de revisió, etc. 3 [LC] anar mal dades [o venir mal dades] Anar o venir malament. Si les coses van mal dades, haurem de plegar el rem. donar [ind. pr. 2 <i>dónes</i>, 3 <i>dóna</i>] 1 v. tr. [LC] Cedir la possessió o propietat (d'alguna cosa) gratuïtament, sense rebre'n res en bescanvi. Donar un vestit vell a un pobre. Donar una almoïna a un captaire. Us ho donaré de bon grat. M'ho ha donat de franc. No m'ho ha donat: m'ho ha venut. No és gaire amic de donar. vendre [ger. <i>venent</i>; p. p. <i>venut</i> (o <i>vengut</i>); ind. pr. 1 <i>venc</i>; subj. pr. <i>vengui</i>, etc.; subj. imperf. <i>vengués</i>, etc.] 1 1 v. tr. [LC] [ECT] Fer passar (quelcom) a la propietat d'altri a canvi d'una quantitat de diner. Vendre una casa. Vendre's el rellotge. Li n'ofereixo molt més del que val, i no s'ho vol vendre.
Explicació rere ús extensiu	El fet de designar els verbs <i>donar</i> i <i>vendre</i> , que tots dos fa referència a deixar de tenir alguna cosa (un gratuïtament i l'altre a canvi de diners), fa veure que és una expressió per denotar que hi ha un excés de quelcom.
Context d'ús	Es pot utilitzar per a qualsevol cosa, sempre i quan es faci referència que se'n té un excés. Generalment es fa servir per objectes i coses que poden ser <i>donades</i> o <i>venudes</i> i de les quals podem considerar que hi ha un sobrant, que tant pot considerar-se com positiu com negatiu. Així doncs, difícilment es dirà que en un grup de gent <i>n'hi ha per dar i per vendre</i> perquè les persones no es donen ni es venen.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Gairebé tots els informants coneixen i empen normalment aquesta expressió. El sector més jove de la població ha canviat el <i>dar</i> per <i>donar</i> i considera que la paraula <i>dar</i> és arcaica i eleva el registre.

Dita: Haver-n'hi per na Clara i sa fia

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha per na Clara i sa fia. Vols quedar-te a dinar? He fet carn al forn per a Clara i sa fia.
Es registra en els diccionaris	DCVB 1. FIA <i>f</i> , pronúncia dialectal (Bal.), per <i>filla</i> . DIEC fill filla 1 <i>f</i> m. i f. [LC] [HIG] Persona o animal amb relació al seu pare i a la seva mare. Té dos fills i tres filles. Entre nois i noies, té dotze fills. El fill del mestre. Les meves filles. Fill únic. Fill pòstum. Fill legítim, il·legítim, natural, bastard, espuri. Fill adoptiu.
Explicació d'ús	Podem entreveure que <i>na Clara</i> és la mare de <i>sa fia</i> . Així doncs, s'estén el significat que n'hi ha un excés perquè n'hi ha tant per a la mare com per a la filla.
Context d'ús	Es pot utilitzar per a qualsevol cosa, sempre i quan es faci referència que se'n té un excés. Generalment es fa servir per objectes i coses que es poden donar a alguna persona i de les quals podem considerar que hi ha un sobrant, que tant pot considerar-se com positiu com negatiu. Així doncs, difícilment es dirà que en un grup de gent <i>n'hi ha per na Clara i sa fia</i> perquè la gent no es dóna.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	És curiós el fet que a Mallorca també es digui " <i>n'hi ha per na Berta i sa mare</i> ". Gairebé tots els informants coneixen i empren normalment aquesta expressió.

Dita: Haver-n'hi set deus

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha set deus. Quant n'hi ha? Set deus.
Es registra en els diccionaris	IEC deu¹ 1 f. [GL] Naixement d'aigua, origen d'una font, d'un corrent d'aigua. S'han eixugat totes les deus. Una deu termal. 2 [LC] tenir set deus d'una cosa Tenir-ne abundància. set³ 1 1 adj. [LC] [MT] Sis més un. Els set dies de la setmana. 1 2 adj. [LC] [MT] Que fa set, setè. El quilòmetre 7. 1 3 m. [LC] Parella de sets. El set d'oros. 2 1 m. [LC] [MT] Nombre natural que segueix el sis, 7. He tret un set. 2 2 [JE] set i mig Joc de cartes consistent a arribar a sumar set punts i mig o a acostar-s'hi com més millor sense sobrepassar aquest nombre. 3 m. [LC] [IT] Estrip en dues direccions perpendiculars entre elles a partir d'un punt, que recorda, així, per la seva forma, un set. 4 f. pl. [LC] les set La setena hora després del migdia o de la mitjanit.
Explicació rere context d'ús	De <i>set deus</i> hem d'entendre que n'hi ha <i>set vegades deu</i> , és a dir, una <i>setantena</i> i, d'aquí, estendre-ho a <i>molt</i> .
Context d'ús	Aquesta expressió tant pot emprar-se per fer referència a coses com a persones, però la referència haurà de ser un nom comptable ja que la dita evoca a nombres. La connotació és bastant neutra, és una manera genèrica i indeterminada per dir que hi ha molt de quelcom comptable. L'ús més estès és per dir que n'hi ha en gran nombre de quelcom però sense saber exactament quant n'hi ha.
Context oral	Formal ✓ Informal ✓
Observacions	

Dita: Haver-n'hi un manna

Emissor	Qualsevol, però sobretot el sector d'edat més avançada.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha un manna. Hi ha un manna de menjar.
Es registra en els diccionaris	DCVB MANNA o MAINA (ant. escrit també <i>magna</i>) <i>f.</i> o MANNÀ <i>m.</i> 1. Aliment miraculós que plovia del cel damunt els israelites durant llur pelegrinatge pel desert; cast. <i>maná</i>. Fo la manna del desert, Lull Cont. 357, 29. E lo poble d'Israel... plouie'ls manna del cel, Turmeda Diuis. 32. Manna suau mana de vostra font, Trobes V. Maria [96]. Lo càntich diví pels cors és com manna, com manna que plou a l'hora de l'alba, Verdaguer Bethlem 57. a) fig. Yo viu abundar e brollar... la manna de la caritat divina, Moral Cons. 34. 2. Substància gomosa i sacarina que flueix de certes plantes, especialment d'una varietat de freixe (<i>Fraxinus ornus</i>), i que s'empra en medicina com a purgant suau; confitets molt menuts i medicinals; cast. <i>maná</i>. Magna granada aytal la conexença que sia ben blanca e és axí com a femta de colom, e si uolç conèixer si és fina, mit-te'n en la bocha un poch, si és fina deu dolçeiar e fonre en la bocha, Conex. spic. 25. Magna es ros celestial gelat de grans menutz, Medic. part. 34. Mirra, val la lliura deu sous... Magna de Calàbria o altres parts, val la lliura deu sous, Tar. preus 117. 3. fig. Abundància prodigiosa, com ploguda del cel; per ext., Abundància extraordinària (de cosa bona). En mig de la pera a-y nou forats fort poch, e d'aquells nou forats... hix manna d'arena de cascú forat, que munta bé un palm d'alt sobre la pera, Muntaner Cròn., c. 206. Carregaven de fruit que era una mayna, Penya Mos. iii, 26. La naturalesa qui mos enviava aquella manna de nyiques, se mostrava de lo més crica amb ets abegots, A. Ruiz Pablo (Catalana, i, 409). Desús els penyategars feréstechs s'hi aglomerava un magnà de núvols, Camil Geis (Catalana, vi, 529). Castanya après castanya, en treu tot un mannà, Caseponce Man. 130. Donava a la madona les gràcies per aquella maina, Riber Miny. 153. «Aigo que és maina de Déu criada pel cristià, no me n'has volguda dar, tan ingrát és el cor teu» (cançó pop. Mall.). Donar Déu la manna: concedir Déu abundància prodigiosa. Déu do manna!: exclamació amb què expressam admiració per l'abundància extraordinària d'alguna cosa (Men.). Déu li do la maina: frase que es diu després d'ererar, mentres fan la creu damunt el blat com per donar-li la benedicció (Mall.). Haver-hi una manna o un mannà d'una cosa: haver-n'hi una abundància extraordinària. «Fa tres dies que plou: quina manna d'aigua!» (o «quina maina» o «quin mannà» o «quin mainà!»). Voler viure de la magna una persona: pretendre viure sense treballar (Cullera). Fon.: mánnə (Empordà, Garrotxa, Artà, Men.); májnə (Mall.); mágna (Cullera); mǎnná (or., men.); mǎjná (mall.). Var. ort. ant.: <i>macne</i> (Graal 157); <i>magne</i> (Graal 184). La forma <i>mannà</i> usada com a femenina (Scip. e An. 37) és una accentuació

	errada; <i>mannà</i> o <i>mainà</i> és sempre masculí; en canvi, <i>manna</i> o <i>maina</i> és sempre femení. Etim.: del grec bíblic $\mu\alpha\upsilon\upsilon\alpha$ (< hebr. man), mat. sign. DIEC mannà [pl. -às] 1 / m. [RE] [LC] Aliment que segons la narració bíblica va ésser fornit providencialment als israelites en llur viatge a través del desert. 1 2 [RE] [LC] mannà celeste Aliment espiritual, especialment l'eucaristia. 2 m. [BOS] [MD] Substància gomosa i dolça que flueix de certes plantes, especialment del freixe de flor, emprada com a purgant.
Explicació rere ús extensiu	Com bé ens diu el DCVB, es tracta d'una <i>abundància prodigiosa</i> i, per tant, d'admiració perquè n'hi ha en gran quantitats. Veiem que les altres accepcions fan referència a aliments miraculosos o dolços, fet que porti a entendre la connotació totalment positiva pel que fa a la quantitat.
Context d'ús	En aquest cas es tracta d'un ús totalment general, podem entendre però que és més habitual que es digui quan hi ha una quantitat generosa de quelcom, sobretot si aquesta gran quantitat és positiva. Normalment, es fa servir per aliments i tot allò que tingui relació directa amb el menjar, encara que l'ús s'ha estès i també s'utilitza per a persones, animals, plantes i objectes. El context en què s'utilitza és majoritàriament informal, tot i que també es pot utilitzar en contextos més formals.
Context oral	Formal ✓ Informal ✓
Observacions	L'ús ha decaigut, ja que hi ha pocs informants que tenen entre 15 i 40 anys que la coneguin i l'emprin amb normalitat.

Dita: Haver-n'hi set setenes

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	Quant n'hi ha? Set setenes. N'hi havia set setenes.
Es registra en els diccionaris	DIEC setena f. [LC] Conjunt de set unitats. set ³ 1 1 adj. [LC] [MT] Sis més un. Els set dies de la setmana. 1 2 adj. [LC] [MT] Que fa set, setè. El quilòmetre 7. 1 3 m. [LC] Parella de sets. El set d'oros. 2 1 m. [LC] [MT] Nombre natural que segueix el sis, 7. He tret un set. 2 2 [JE] set i mig Joc de cartes consistent a arribar a sumar set punts i mig o a acostar-s'hi com més millor sense sobrepassar aquest nombre. 3 m. [LC] [IT] Estrip en dues direccions perpendiculars entre elles a partir d'un punt, que recorda, així, per la seva forma, un set. 4 f. pl. [LC] les set La setena hora després del migdia o de la mitjanit.
Explicació rere context d'ús	De <i>set setenes</i> hem d'entendre que n'hi ha <i>set conjunts de set</i> , és a dir, quatre-cents noranta i, d'aquí, estendre-ho a <i>molt</i> .
Context d'ús	Aquesta expressió tant pot emprar-se per fer referència a coses com a persones, però la referència haurà de ser un nom comptable ja que la dita evoca a nombres. La connotació és bastant neutra, és una manera genèrica i indeterminada per dir que hi ha molt de quelcom comptable. L'ús més estès és per dir que n'hi ha en gran nombre de quelcom però sense saber exactament quant n'hi ha. Tot i això, és una expressió bastant desconeguda.
Context oral	Formal ✓ Informal ✓
Observacions	És curiós que només sis informants coneguin l'expressió i que aquests sis es trobin en la franja d'edat més jove i que el recull on apareix sigui dels anys vuitanta, que és quan van néixer aquests informants.

Dita: Haver-n'hi un desastre

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	Hi havia un desastre de menjar. Érem un desastre. Hi havia un desastre de llibres en aquella habitació.
Es registra en els diccionaris	DIEC desastre 1 m. [LC] Desgràcia greu, ruïnosa, gros infortuni, esdeveniment funest. Els desastres causats per la pedregada, per les inundacions. Aquella pedregada fou un desastre. La pèrdua d'aquell home ha estat un desastre per a la seva família. Un desastre ferroviari. El lloc del desastre. 2 m. [LC] Cosa que ha anat molt malament, que no ha reeixit, etc. El concert ha estat un desastre. 3 m. [LC] Persona que ho fa tot malament, que en res no reïx, etc. El seu fill és un desastre. DCVB DESASTRE <i>m.</i> 3. (dialectalment) Un desastre: una cosa fora mida, enorme (Men.). «¿Hi ha molt de blat, enguany?—N'hi ha un desastre» = n'hi ha moltíssim (Ciutadella).
Explicació rere context d'ús	La <i>desgràcia</i> és quelcom dolent, d'aquí que entenguem, doncs, que quan <i>n'hi ha un desastre</i> vol dir que n'hi ha una gran quantitat i que això és dolent, és pejoratiu. Ara bé, com bé ens marca el DCVB a Menorca també vol dir que n'hi ha <i>una cosa fora de mida</i> i, com es veu en l'exemple, no té perquè ser negativa tal quantitat, sinó més bé inesperada.
Context d'ús	Es pot utilitzar per fer referència a qualsevol cosa, l'única condició és que la gran quantitat sigui o bé inesperada o bé és un contratemps o és negatiu tenir-ne tant de quelcom. Així doncs, serà molt normal emprar-la quan es tracti de coses com menjar: <i>n'hi ha un desastre, has fet massa menjar</i> seria un dels exemples d'un dels contextos més comuns i utilitzats per a aquesta expressió.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Tots els informants coneixen i empen l'expressió amb normalitat.

Dita: Haver-n'hi un caramull

Emissor	Qualsevol, generalment el sector de més de trenta anys.
Receptor	Qualsevol, tot i que el sector més jove és el que més el desconeix, també en podrien ser receptors i entendre'n el significat.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	Hem collit un caramull d'esclata-sangs. Hi havia un caramull de roba damunt el seu llit. La tassa està caramull de llet.
Es registra en els diccionaris	DIEC caramull 1 1 m. [LC] Porció d'un contingut que sobresurt de les vores del recipient que el conté. Fer caramull. Llevar el caramull. El caramull d'un gelat. 1 2 [LC] a caramull <i>loc. adv.</i> a) Formant caramull. Una mesura de blat a caramull. Un plat d'arròs a caramull. 1 2 [LC] a caramull <i>loc. adv.</i> b) En abundància. 1 3 [LC] [AGA] caramull d'un paller Porció superior, de forma cònica. 2 1 m. [LC] Munt 2. Un caramull de pedres, de bales, de rocs. 2 2 m. [LC] [AGA] Munt de gra que resulta de la batuda d'un dia. Fer el caramull després de la batuda. 3 m. [LC] Darrer complement, el grau més elevat al qual arriba alguna cosa. DCVB caramull a) adjectivat, per supressió de la preposició <i>a</i>: Ple amb excés (Mall., Men.). «S'olla està ben caramull de faves». Un cossi ben caramull de neu, Roq. 7. Com tengué es carro caramull pega cop d'arri an es mul, Ignor. 20. 2. per extensió: a) La part superior d'un paller, disposada en forma cònica (Urgell, Horta de Val., Pego, Mall.).—b) Les pedres que van posades damunt la volta del forn de calç (Eiv.). Refr.—a) «A caramull d'altri fa bon mesurar»: vol dir que tothom és generós per donar coses que no són seves (Mall.).—b) «Allà on hi ha pressa, feis-hi caramull» (Mall.).—c) «No en vull, no en vull, el plat a corumull» (Alcoi).
Explicació rere context d'ús	El DCVB ens defineix <i>ple amb excés</i> . Aquest és exactament el significat de l'expressió, quan hi ha quelcom en excés, que està ple, molts cops a punt de vessar. Això tant pot ser positiu com negatiu, tan sols és que n'hi ha en excés.
Context d'ús	S'utilitza per denotar que hi ha una gran quantitat de quelcom quan n'hi ha en excés. En un principi, el context més normal és el del camp semàntic del menjar i del beure. Aquest excés és per denotar que n'hi ha molt, massa potser i tot. L'equivalent en castellà és " <i>lleno a rebosar</i> ", és a dir, la imatge que n'hi ha tot el que hi ha d'haver i un poquet més.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	També <i>a coromull</i> . Gairebé tots els informants el coneixen i l'empren normalment.

Dita: Haver-n'hi un fotral

Emissor	A partir dels 50 anys.
Receptor	Qualsevol, tot i que preferiblement de la mateixa franja d'edat que l'emissor. El sector més jove de la població utilitza en un grau molt més elevat d'ús <i>n'hi ha un fotimer</i> .
Connotació	Positiva ☐ ☒ Negativa ☒
Estructura sintàctica	Hi havia un fotral de menjar. Érem un fotral [de gent]. Ha dit un fotral de coses. Hi he anat un fotral de vegades.
Es registra en els diccionaris	DCVB FOTRAL <i>m.:</i> V. futral . FUTRAL <i>m.</i> Gran quantitat (or., occ., bal.). «Hi ha un futral de soldats». «He guanyat un futral de diners». Un futral de gent sortida de la ciutat vella, Caselles Mult.13. DIEC fotral m. [LC] Fotimer . Té un fotral d'anys.
Explicació rere context d'ús	Veiem que es defineix com a <i>multitud</i> o <i>gran quantitat</i> . Es tracta d'una expressió molt genèrica que tant pot tenir una connotació positiva com negativa, encara que la més normal és la negativa, és a dir, que denota que aquesta multitud és excessiva i fins i tot innecessària.
Context d'ús	El nucli de la frase ja és una paraula de caire molt informal, això fa que el seu ús s'inclogui només en aquest context lingüístic. Es pot fer servir per a qualsevol cosa, ja ho veiem en els exemples: <i>soldats, anys, gent, vegades...</i> La condició d'ús serà el context lingüístic totalment informal per denotar-ne un excés (majoritàriament negatiu) de quelcom.
Context oral	Formal ☐ Informal ☒
Observacions	<i>Fotral</i> és sinònim de <i>fotimer</i> , així doncs aquestes dues expressions es poden considerar totalment sinònimes, excepte en el fet que aquesta s'empra i es coneix molt menys que l'altre.

Dita: Haver-n'hi un fotimer

Emissor	Qualsevol, tot i que els que més l'empren són els que es troben entre els 15 i els 50 anys.
Receptor	Qualsevol, generalment el receptor és de la mateixa franja d'edat que l'emissor.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	Hi havia un fotimer de menjar. Érem un fotimer [de gent]. Ha dit un fotimer de coses. Hi he anat un fotimer de vegades.
Es registra en els diccionaris	DCVB fotimer <i>m.</i> Multitud. «He vingut un fotimer de vegades» (Valls). DIEC fotimer m. [LC] Gran quantitat. Hi he anat un fotimer de vegades.
Explicació rere context d'ús	Veiem que es defineix com a <i>multitud</i> o <i>gran quantitat</i> . Es tracta d'una expressió molt genèrica que tant pot tenir una connotació positiva com negativa, encara que la més normal és la negativa, és a dir, que denota que aquesta multitud és excessiva i fins i tot innecessària.
Context d'ús	El nucli de la frase ja és una paraula de caire molt informal, això fa que el seu ús s'inclogui només en aquest context lingüístic. Es pot fer servir per a qualsevol cosa, ja ho veiem en els exemples: <i>soldats, anys, gent, vegades...</i> La condició d'ús serà el context lingüístic totalment informal per denotar-ne un excés (majoritàriament negatiu) de quelcom.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Tots els informants la coneixen, tot i que els que reconeixen emprar-la més són els que es troben entre els 15 i els 30 anys (extensibles fins als 40 – 45 anys).

Dita: Haver-n'hi un falcat

Emissor	El sector de població d'edat ja adulta, a partir dels trenta anys, més o menys.
Receptor	El sector de població d'edat ja adulta, a partir dels trenta anys, més o menys. L'expressió comença a entrar en desús i a ser desconeguda per a la majoria de joves, tot i que en un context segurament la majoria seria capaç de desxifrar-ne el significat.
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	Hi havia un falcat de gent. A la tanca hi havia un falcat de vaques. Té un falcat de llapis de colors.
Es registra en els diccionaris	DIEC falcat 1 m. [LC] Falcat . 2 m. [LC] Conjunt d'animals, de persones o de coses. DCVB falcat <i>m.</i> 1. Conjunt d'espigues o brins que omple la mà esquerra del segador amb cada dos o tres cops de falç, i que es deixa en terra per a poder continuar segant (Maestr., Val., Xàtiva, Gandia, Alcoi, Vall de Gallinera, Pego, Sanet); cast. <i>manada, manajo</i> . 2. Esbart; conjunt nombrós (d'animals, de persones, de coses); cast. <i>bandada, manada</i> . Si falcats de passarells canten d'amor es matins, Benejam FyF, acte iii, esc. 7. Els convidats... se trobaren batuts i trepitjats per un falcat de moros, Camps Folkl. ii, 64.
Explicació rere context d'ús	Com bé ens mostren els diccionaris, el nucli de la frase és un nom col·lectiu que fa referència a un conjunt nombrós d'animals, de persones i de coses. Té una connotació bastant neutra, tirant cap a positiva.
Context d'ús	Es farà servir quan es vulgui dir que hi ha un conjunt nombrós d'animals, de persones i de coses. <i>Falcat</i> podria ésser sinònim de conjunt, així que s'empra per a tot allò que pugui considerar-se que és o que n'hi ha en un conjunt.
Context oral	Formal ✓ Informal ✓
Observacions	Desús en el sector més jove de la població, només sis dels vint-i-sis informants d'aquesta franja d'edat la coneixen i aquests sis reconeixen emprar-la poc.

Dita: Haver-n'hi un negrer

Emissor	El sector de població d'edat més avançada, a partir dels cinquanta o seixanta anys. L'expressió comença a entrar en desús i a ser desconeguda per a la majoria de joves.
Receptor	El sector de població d'edat més avançada, a partir dels cinquanta o seixanta anys. L'expressió comença a entrar en desús i a ser desconeguda per a la majoria de joves, tot i que en un context segurament la majoria seria capaç de desxifrar-ne el significat.
Connotació	Positiva Negativa ✓
Estructura sintàctica	Hi ha un negrer de gent aquí. Érem un negrer. Tenia un negrer de bens.
Es registra en els diccionaris	DCVB negrer <i>m.</i> Multitud d'animals o coses que negregen; per ext., Gran multitud d'animals, de persones o de coses, especialment si estan en moviment (Men.). Encara que s'era és un negrer de formigues, mai més han tocat un gra de blat, Camps Folkl. ii, 94. DIEC negrer -a 1 <i>1</i> adj. [LC] Que servia per a fer el tràfic de negres. Un vaixell <i>negrer</i> . 1 <i>2</i> m. [LC] Home que feia tràfic de negres. 2 m. i f. [LC] Dèspota <u>2</u> .
Explicació rere context d'ús	Els diccionaris ens mostren que l'accepció primitiva de <i>negrer</i> prové de l'època colonial en què existia el tràfic de negres. D'aquí segurament que s'extengué l'ús per designar que hi ha una multitud, primitivament segurament només era d'esclaus, però s'ha extès fins al punt que aquesta multitud pot ser de persones o animals, és a dir, de coses amb moviment. A més, és lògic que la connotació sigui negativa.
Context d'ús	El context d'ús és clar: per designar que hi ha una multitud excessiva de persones o d'animals.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	L'ús ha decaigut força, tot i estar entrada en el Diccionari Català Valencià Balear.

Dita: Haver-n'hi un mal que fer

Emissor	Generalment adults de més de trenta anys.
Receptor	Qualsevol, tot i que el sector de població més jove (fins als 25-30 anys) no coneix l'expressió o l'empra poc i, per tant, no serien els receptors més habituals.
Connotació	Positiva Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha un mal que fer. Hi ha un mal que fer de joguines a casa, no n'hi regaleu més.
Es registra en els diccionaris	DIEC mal ¹ 1 m. [LC] Dany material o moral. No s'ha de fer mal a ningú. Voler mal a algú. Tornar bé per mal. Trobar remei als nostres mals. Cadascú se sent dels seus mals. Els béns i els mals de la vida. Aquests freds han fet mal a les oliveres. Aquesta pedregada ha causat molt de mal. 1 2 m. [LC] Causa d'un dany material o moral. DCVB 3. Dany material o moral; allò que n'és la causa. Fer mal: causar dany.
Explicació rere ús extensiu	El nucli de la frase és <i>mal</i> , que com és obvi, té una connotació negativa. Es pot relacionar amb l'expressió <i>n'hi ha un desastre</i> , però amb una connotació més negativa pel que fa a la quantitat.
Context d'ús	S'utilitza amb coses, quan n'hi ha un excés, és a dir, quan n'hi ha més de la quantitat òptima o necessària de quelcom, generalment, físic i quan aquest excés és negatiu.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	

Dita: Haver-n'hi un pa gros

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	N'hi ha un pa gros. Com a què n'hi ha? Un pa gros!
Es registra en els diccionaris	No es recull.
Explicació rere context d'ús	L'expressió indica gran quantitat.
Context d'ús	Expressió genèrica per indicar que hi ha gran quantitat d'alguna cosa, sobretot com a resposta de <i>quant n'hi ha?</i> o <i>com a què n'hi ha?</i>
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Onze dels quaranta informants coneixen l'expressió, però reconeixen no fer-la servir gairebé mai.

Dita: Haver-n'hi un serral

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ☒ Negativa ☐
Estructura sintàctica	N'hi ha un serral.
Es registra en els diccionaris	DCVB serral <i>m.</i> 1. Turó, muntanya de cim allargassat (Bot, Mall.); cast. <i>cerro</i>. Nos mostra sobre el serral, doc. a. 1311 (Hist. Sóller, i, 757). Floria ignorada dins el gran serral, Colom Juven. 16. 2. Lloc de més alçària que la normal, dins el llit d'un riu (Voc. Teon. Agr.). <i>Serral</i>: llin. existent a Barc., Tarr., L'Ametlla, etc. DIEC serral 1 m. [LC] [GL] [GG] Turó¹. 2 m. [GL] [GG] Muntanya de cim allargassat.
Explicació rere context d'ús	En aquest cas l'explicació la trobem a partir de la imatge que evoca <i>serral</i> : un turó o una muntanya és un tros de terra més elevat que la resta. D'aquí la dita que n'hi ha més de la quantitat establerta. És una expressió sinònima a <i>n'hi ha un serralada</i> , que tractem en una altra fitxa.
Context d'ús	Expressió genèrica per ressaltar que hi ha abundància en la quantitat d'alguna cosa.
Context oral	Formal ☒ Informal ☒
Observacions	Només quatre dels quaranta informants coneixen l'expressió, els mateixos que coneixen <i>n'hi ha un serralada</i> .

Dita: Haver-n'hi un estamperi

Emissor	Generalment les persones de més edats són les més coneixedores de l'expressió i les que més l'utilitzen.
Receptor	També el sector de població adulta, ja que la població més jove ja no el coneix tant o l'empra manco. Tot i això, entén l'ús general i no seria excloent.
Connotació	Positiva ✓ Negativa
Estructura sintàctica	Hi ha un estamperi d'al·lots. N'hi havia un estamperi.
Es registra en els diccionaris	DCVB estamperi <i>m.</i> 1. Multitud de gent o de coses escampades (Men.). «Hi ha un estamperi d'al·lots qui jugen p'es carrer» (Ciutadella). Y allà va senaya y Toni, estamperi y venga al·lots!, Benejam FyF, a. 2, esc. 12. Ni haguera hagut de bressés un estemperi, Benejam Ciutad. 31.
Explicació rere context d'ús	Un <i>estamperi</i> ja és un grup de gent o de coses escampades, així que queda clar el significat de la dita.
Context d'ús	Com bé ens indica el significat d' <i>estamperi</i> es fa servir per designar una multitud de gent o un conjunt de coses escampades. El fet que estiguin escampats serà determinant per utilitzar correctament l'expressió, ja que és el tret diferenciador d'altres expressions que puguin semblar anàlogues.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Només cinc informants coneixen la dita, això es pot deure que el sector de la població més estudiat és el sector que va dels quinze als trenta anys. Tot i això, és una expressió més comuna a la part de ponent de l'illa, que no pas de la de llevant que és d'on prové la gran majoria dels informants.

Dita: Haver-n'hi un vironer

Emissor	-
Receptor	-
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha un vironer.
Es registra en els diccionaris	DIEC vironer -a adj. [LC] [ZOI] Que diposita els seus ous en les viandes. Mosca vironera. DCVB vironer-era <i>adj.</i> Que produeix virons; especialment, Mosca vironera: la mosca que diposita virons a la carn i en altres substàncies orgàniques (Mall., Men.). Quan ve l'estiu, penetren, pel balcó, vironeres, Espriu Lírica 68.
Explicació rere context d'ús	La definició de la paraula, <i>multitud de virons</i> , ja evoca aquesta concepció de «gran quantitat».
Context d'ús	S'assembla molt a <i>n'hi ha un xinxer</i> , ja que tant els virons com les xinxes són animals amb una connotació despectiva. Tot i això, actualment podríem considerar-la en desús; però si s'utilitzés, per analogia, hauria de tenir les mateixes característiques que aquesta expressió. Tot i això, no s'ha trobat informació sobre la dita i l'únic informant que la coneix la relaciona directament amb <i>n'hi ha un xinxer</i> .
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Només un dels quaranta informants coneix l'expressió.

Dita: Haver-n'hi un xinxer

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha un xinxer. Som un xinxer [de persones].
Es registra en els diccionaris	DIEC xinxer m. [IT] Teixit de vímets, llistons de fusta amb foradets, que es posava al voltant del llit per agafar-hi les xinxes. DCVB xinxer <i>m.</i> 1. Multitud de xinxes; lloc on abunden les xinxes. 2. Gran multitud o abundància (mall., men.); cast. <i>montón, sinfín</i>. En mallorquí n'hi ha un xinxer [de monosíl·labs], Roq. 19.
Explicació rere context d'ús	La definició de la paraula, <i>multitud de xinxes</i> , ja evoca aquesta concepció de «gran quantitat». D'aquí s'ha estès el seu significat i s'ha convertit en una expressió bastant informal i genèrica.
Context d'ús	S'empra molt assíduament per fer referència a qualsevol cosa de la qual n'hi hagi en abundància, com bé tradueix el DCVB al castellà: <i>montón</i> . Per tant, tant pot ser per a persones, coses, objectes, noms abstractes, etcètera. S'ha de tenir en compte que és genèrica, en general amb una connotació positiva (tot i que amb l'entonació, en alguns casos, pot convertir-se en negativa) i en contextos informals (família, amics, etc.).
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Expressió molt coneguda per part de tots els informants i molt utilitzada, sobretot en la parla col·loquial i familiar.

Dita: Haver-n'hi una fermalla

Emissor	-
Receptor	-
Connotació	Positiva Negativa
Estructura sintàctica	N'hi ha una fermalla.
Es registra en els diccionaris	DCVB fermalla <i>f.</i> ant. Fermall. Portar,... ni encare fermaylles, collars ni altres qualsevol arresaments, doc. a. 1384 (Boll. Lul. ii, 191). DIEC fermall 1 m. [LC] [AGR] Allò amb què es ferma o lliga alguna cosa. 2 m. [ED] Conjunt de dues peces d'or o d'un altre material, una de les quals té un ganxet o pua que es fica en un forat, anell, etc., de l'altra i serveix per a subjectar dues vores de vestit o com a ornament.
Explicació rere context d'ús	-
Context d'ús	No s'ha trobat més informació al respecte i els informants reconeixen haver-la sentit, però no emprar-la.
Context oral	Formal Informal
Observacions	Només tres dels quaranta informants coneixen l'expressió i, curiosament, tots tres es troben entre els 15 i els 50 anys.

Dita: Haver-n'hi una estesa

Emissor	Normalment l'utilitzen les persones adultes, a partir dels trenta, tot i que és una dita que es coneix i s'empra a totes les edats, es caracteritza més en la parla dels adults.
Receptor	Qualsevol, encara que generalment seran els més petits i joves perquè es fa referència a l'estesa de joguines que solen tenir o el desordre en l'habitació, etc.
Connotació	Positiva Negativa ✓
Estructura sintàctica	Hi havia una estesa de joguines. Hi havia una estesa d'al·lots que jugaven a la plaça. Mirau quina estesa que hi ha!
Es registra en els diccionaris	DIEC estesa 1 f. [LC] Conjunt de coses esteses. Una estesa de roba posada a eixugar. De morts, n'hi havia una estesa. 2 1 f. [IMF] Forma de fer contornar a biaix de 45° una motllura de dues peces que han d'anar acoblades a 90° una de l'altra. 2 2 [IMF] estesa buscada Estesa que no és a biaix de 90°. 3 f. [AQ] Part plana i horitzontal de l'esglaó d'una escala, on hom posa el peu. DVCB estesa f. 1. Acte i efecte d'estendre. Ses ales prenen estesa, Verdaguer Fug. 76. 2. Conjunt de roba o altres coses posades a estendre perquè s'eixuguin, s'assoellin, s'oregin, etc.; cast. <i>tendido</i>. 3. Conjunt de coses espargides per terra o en sentit predominantment horitzontal; cast. <i>tendalera</i>. Fer gran estesa de morts en lo camp de batalla, Lacavalleria Gazoph. Mirant cap amunt se vey a aquella estesa de llumets y llumets que may acaben, Oliver Obres, v, 218. Em plau esguardar l'estesa dels vedells immolats en sacrifici, Riber Geòrg. 62. Especialment: a) Conjunt de les garbes esteses per a batre.—b) Conjunt d'olives, ametlles o altres fruits escampats per terra.—c) Lloc on s'estén el cànem quan el treuen de la bassa (Castelló). 4. Superfície coberta per una cosa. Atravesso un pla amb una estesa d'erba, Massó Croq. 11. 5. La part plana de l'escaló (Plana de Vic).
Explicació rere context d'ús	Més que fer referència a una gran quantitat, aquesta expressió a què es refereix és al fet que hi hagi coses espargides, normalment bastant, però no és condició <i>sinequanon</i> .
Context d'ús	Es fa servir només per a objectes físics, inanimats, per a coses, queviures, aliments en general quan aquests es trobin espargits o <i>estesos</i> , normalment per terra. Tot i això, també és normal fer-ho servir amb persones quan es vol dir que n'hi ha moltes i que es troben espargides.
Context oral	Formal Informal ✓
Observacions	Un dels contextos més normals d'ús és per renyar als fillets i filletes quan juguen i ho tenen tot espargit.

Dita: Haver-n'hi una caterva

Emissor	L'ús d'aquesta dita ha decaigut i els principals emissors són persones de trenta anys cap amunt. És una dita que normalment diu la gent més major, però també els adults entre quaranta i seixanta anys.
Receptor	Qualsevol, ja que tot i que les edats més joves no l'emprin, més o menys la coneixen.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha una caterva. Hi ha una caterva d'al·lots.
Es registra en els diccionaris	DIEC caterva 1 f. [HIH] Entre els romans, cossos d'exèrcit de les nacions bàrbares. 2 f. [LC] Catèrvola . catèrvola f. [LC] Colla desordenada, especialment de mainada. DCVB caterva (i ses variants <i>catèrvola</i> , <i>catefa</i> , <i>cateifa</i> , <i>caterfa</i> , <i>caterna</i>). f. Multitud; nombre excessiu de persones o animals, i per ext., també d'objectes inanimats; cast. <i>caterva</i> . Pujar a galliner una caterfa d'infants, Aguiló C., Rond. de R. 11. Convidant a tota una caterfa d'amichs, Ignor. 37. I una cateifa d'al·lots, tot un esbart d'al·lotea, Alcover Cont. 530. A trenta anys ja en tendria una catefa, Galmés Flor 138. Els burgesos més porucs es van esverar... en trobar-se a mercè de la caterva, Caselles Mult.155.
Explicació rere ús extensiu	Veiem que <i>caterva</i> era un cos de l'exèrcit, d'aquí que s'entengui que sigui un conjunt nombrós de persones. Ara bé, com diu el DCVB l'ús s'ha estès cap a un nombre excessiu de persones, animals i també d'objectes inanimats. Es tracta d'una quantitat excessiva, que normalment serà negativa, però tot i això es tracta d'una dita bastant neutral pel que fa a la connotació.
Context d'ús	S'utilitza sobretot per fer referència a un nombre excessiu de persones o d'animals, en alguns casos també s'empra per a objectes inanimats, però no és aquesta l'accepció més usada.
Context oral	Formal ✓ Informal ✓
Observacions	L'ús d'aquesta expressió ha decaigut i les edats més joves l'empren poc, no la coneixen o, si la coneixen la relacionen amb els pares o els avis.

Dita: Haver-n'hi una cosa que no té color

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha una cosa que no té color. No té color, açò. No tenia color el que hi havia de menjar.
Es registra en els diccionaris	DIEC cosa 1 1 f. [LC] Tot allò que existeix o és concebut d'existir com una entitat separada, sia corpòria o espiritual, real o abstracta. Déu, creador de totes les coses. Totes les coses tenen una fi en aquest món. Veig allà baix una cosa negra. 1 2 f. [LC] Allò que és real, concret. Anar al fons de les coses. El nom no fa la cosa. 1 3 [FS] cosa en si Realitat tal com és en ella mateixa, amb independència de les possibilitats del coneixement humà. 2 1 f. [LC] Objecte inanimat. Les persones i les coses. L'esclau era considerat com una cosa. Hem comprat moltes coses. Una cosa de preu. 2 2 f. [DR] En dret, objecte que té una realitat diferent de la persona i dels seus actes, i que és susceptible d'ésser regulat jurídicament. 3 1 f. [LC] Allò que s'esdevé, que es fa, de què hom parla, esdeveniment, fet, circumstància, etc. Les coses van malament. Cal prendre les coses tal com vénen. Ha fet coses més difícils que saltar aquest barranc. Fer grans coses. Ha dit una cosa increïble. Això que ara dius ja és una altra cosa. Certes coses no es diuen. Coses de criatures.
Explicació rere ús extensiu	En aquest cas, la dita és sinònima d'una altra (que no tractem): <i>una cosa mai vista</i> . És a dir, aquí es fa referència a una quantitat <i>mai vista</i> o, dit d'una altra manera, que hi ha una quantitat sorprenent i inesperada de quelcom, ja sigui positiva com negativa.
Context d'ús	És una dita bastant genèrica, però sempre i quan tingui la connotació de sorpresa per la quantitat de què es parla, podria anar seguida d'una expressió del tipus <i>no ho havia vist mai</i> [n'hi ha una cosa que no té color, no ho havia mai, jo, açò]. Així doncs, del què es parli hauran de ser entitats mesurables, comptables, ja siguin individuals o col·lectives. No es podrà dir, doncs, d'ens abstractes, sinó físics, que es poden tocar i comptar, com són els animals, aliments, objectes, etcètera.
Context oral	Formal ✓ Informal
Observacions	Es tracta d'una expressió coneguda i utilitzada normalment per gairebé tots els informants.

Dita: Haver-n'hi una serralada

Emissor	Qualsevol.
Receptor	Qualsevol.
Connotació	Positiva ✓ Negativa ✓
Estructura sintàctica	N'hi ha una serralada. Hi havia una serralada de coses allà dins.
Es registra en els diccionaris	DIEC serralada f. [LC] [GL] [GG] Vast conjunt de muntanyes que forma generalment un sistema més llarg que ample i que manté una alineació estructural i morfològica. DCVB serralada f. Cadena grossa de muntanyes; cast. <i>cordillera</i> . És del Cadí la serralada enorme, Canigó iv. Y li donà per trono l'esquerpa serralada, Costa Poes. 43.
Explicació rere ús extensiu	Una serralada és un conjunt de muntanyes. L'extensió la trobem en dues imatges, en la idea que una <i>serralada</i> és un conjunt de muntanyes i, per tant, hi ha un gran nombre de muntanyes; i en la idea que una muntanya és un tros de terra més elevat que la resta. És una expressió sinònima a <i>n'hi ha un serral</i> , que hem tractat en una de les fitxes anteriors.
Context d'ús	Expressió genèrica per ressaltar que hi ha abundància en la quantitat d'alguna cosa.
Context oral	Formal ✓ Informa ✓
Observacions	Només quatre dels quaranta informants coneixen l'expressió, els mateixos que coneixen <i>n'hi ha un serral</i> .

6.2 Qüestionaris

S'han passat quaranta qüestionaris, vint a dones i vint a homes. Així també, vint-i-sis tenen entre 15 i 30 anys, set tenen entre 31 i 50 anys, cinc entre 51 i 70 anys i dos entr 71 i 90 anys. Es troben ordenats de menor a major i primer dones i després homes.

Aquests qüestionaris han permès elaborar els fulls d'estadística d'ús que es troben a continuació.

Dona – 14 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap				
N'hi ha com a formigues	x		x	
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia		x		
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull		x		
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral	x		x	
N'hi ha un estamperi	x		x	
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa		x		
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa		x		
N'hi ha una caterva		x		
N'hi ha una cosa que no té color	x		x	
N'hi ha una serralada		x		

Dona – 15 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"		X		
N'hi ha a punyats i embostes	X			X
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues		X		
N'hi ha de tot color	X			X
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X			X
N'hi ha set deus	X			X
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes	X			X
N'hi ha un caramull		X		
N'hi ha un fotral	X			X
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros	X			X
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa		X		
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X		X	
N'hi ha una caterva		X		
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada	X		X	

Dona – 16 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"	x			x
N'hi ha a "tuti plenti"	x		x	
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x		x	
N'hi ha com a formigues	x		x	
N'hi ha de tot color	x			
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x			x
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x			x
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros	x			x
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa		x		
N'hi ha una fermalla				
N'hi ha una estesa	x			x
N'hi ha una caterva	x			x
N'hi ha una cosa que no té color	x		x	
N'hi ha una serralada		x		

Dona – 17 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells			x	
N'hi ha a faltrop				
N'hi ha a betzef				x
N'hi ha a "tanti i voleti"				
N'hi ha a "tuti plenti"			x	
N'hi ha a punyats i embostes				
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			
N'hi ha com a formigues	x			
N'hi ha de tot color			x	
N'hi ha per dar i per vendre			X	
N'hi ha per na Clara i sa fia			x	
N'hi ha set deus				
N'hi ha un manna				
N'hi ha set setenes				
N'hi ha un caramull			x	
N'hi ha un fotral				
N'hi ha un fotimer			X	
N'hi ha un falcat	X			
N'hi ha un negrer				
N'hi ha un mal que fer			X	
N'hi ha un pa gros	X			
N'hi ha un serral				
N'hi ha un estamperi				X
N'hi ha un vironer				
N'hi ha un xinxa				X
N'hi ha una fermalla				
N'hi ha una estesa			X	
N'hi ha una caterva				
N'hi ha una cosa que no té color			X	
N'hi ha una serralada				

Dona – 18 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X			X
N'hi ha a punyats i embostes		X		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues		X		
N'hi ha de tot color	X			X
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X			X
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa		X		
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa		X		
N'hi ha una caterva		X		
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada		X		

Dona – 19 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes	x			
N'hi ha a cacarerells				
N'hi ha a faltrop				
N'hi ha a betzef				
N'hi ha a "tanti i voleti"				
N'hi ha a "tuti plenti"	x			
N'hi ha a punyats i embostes	x			
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			
N'hi ha com a formigues	x			x
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x			x
N'hi ha set deus	x			
N'hi ha un manna				
N'hi ha set setenes	x			
N'hi ha un caramull	x			
N'hi ha un fotral				
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat				
N'hi ha un negrer				
N'hi ha un mal que fer	x			x
N'hi ha un pa gros	x			
N'hi ha un serral				
N'hi ha un estamperi				
N'hi ha un vironer				
N'hi ha un xinxa				
N'hi ha una fermalla				
N'hi ha una estesa	x			
N'hi ha una caterva	x			
N'hi ha una cosa que no té color	x			x
N'hi ha una serralada				

Dona – 22 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes				
N'hi ha a cacarerells				
N'hi ha a faltrop				
N'hi ha a betzef				
N'hi ha a "tanti i voleti"				
N'hi ha a "tuti plenti"				
N'hi ha a punyats i embostes				
N'hi ha com de cabeis a nes cap				
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus				
N'hi ha un manna				
N'hi ha set setenes				
N'hi ha un caramull	X		X	
N'hi ha un fotral				
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat				
N'hi ha un negrer				
N'hi ha un mal que fer	X			X
N'hi ha un pa gros				
N'hi ha un serral				
N'hi ha un estamperi				
N'hi ha un vironer				
N'hi ha un xinxer	X			X
N'hi ha una fermalla				
N'hi ha una estesa	X		X	
N'hi ha una caterva				
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada				

Dona – 22 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia		x		
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna	x			x
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x		x	
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa	x			x
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x			x
N'hi ha una caterva		x		
N'hi ha una cosa que no té color	x			x
N'hi ha una serralada		x		

Dona – 22 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef	X			X
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X			X
N'hi ha a punyats i embostes		X		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	X			X
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X		X	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva		X		
N'hi ha una cosa que no té color		X		
N'hi ha una serralada		X		

Dona – 24 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef	x			x
N'hi ha a "tanti i voleti"	x			x
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			x
N'hi ha com a formigues	x			x
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x		x	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna	x			x
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x		x	
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat	x			x
N'hi ha un negrer	x		x	
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa	x		x	
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x		x	
N'hi ha una caterva	x		x	
N'hi ha una cosa que no té color	x		x	
N'hi ha una serralada		x		

Dona – 25 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	X			
N'hi ha com a formigues	X			
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	X		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x		X	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x			x
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer	x		X	
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa	x		x	
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x		X	
N'hi ha una caterva	x		X	
N'hi ha una cosa que no té color	x		X	
N'hi ha una serralada		x		

Dona – 26 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"	x			x
N'hi ha a "tuti plenti"	x		x	
N'hi ha a punyats i embostes	x			
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia		x		
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x			x
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa	x			x
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x			x
N'hi ha una caterva		x		
N'hi ha una cosa que no té color	x		x	
N'hi ha una serralada		x		

Dona – 26 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"	x			x
N'hi ha a "tuti plenti"	x		x	
N'hi ha a punyats i embostes	x			
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia		x		
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x			x
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa	x			x
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x			x
N'hi ha una caterva		x		
N'hi ha una cosa que no té color	x		x	
N'hi ha una serralada		x		

Dona – 31 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		*		
N'hi ha a cacarerells		*		
N'hi ha a faltrop		*		
N'hi ha a betzef	*			*
N'hi ha a "tanti i voleti"		*		
N'hi ha a "tuti plenti"	*			*
N'hi ha a punyats i embostes		*		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	*			*
N'hi ha com a formigues	*		*	
N'hi ha de tot color	*		*	
N'hi ha per dar i per vendre	*		*	
N'hi ha per na Clara i sa fia	*		*	
N'hi ha set deus		*		
N'hi ha un manna		*		
N'hi ha set setenes		*		
N'hi ha un caramull	*		*	
N'hi ha un fotral		*		
N'hi ha un fotimer	*		*	
N'hi ha un falcat	*			*
N'hi ha un negrer		*		
N'hi ha un mal que fer	*			*
N'hi ha un pa gros		*		
N'hi ha un serral		*		
N'hi ha un estamperi		*		
N'hi ha un vironer		*		
N'hi ha un xinxa	*			*
N'hi ha una fermalla		*		
N'hi ha una estesa	*			*
N'hi ha una caterva	*			*
N'hi ha una cosa que no té color	*			*
N'hi ha una serralada		*		

Dona – 32 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		-		
N'hi ha a cacarerells		-		
N'hi ha a faltrop		-		
N'hi ha a betzef		-		
N'hi ha a "tant i voleti"		-		
N'hi ha a "tuti plenti"		-		
N'hi ha a punyats i embostes		-		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	-			-
N'hi ha com a formigues		-		
N'hi ha de tot color	-		-	
N'hi ha per dar i per vendre	-		-	
N'hi ha per na Clara i sa fia	-		-	
N'hi ha set deus		-		
N'hi ha un manna		-		
N'hi ha set setenes		-		
N'hi ha un caramull	-		-	
N'hi ha un fotral	-			-
N'hi ha un fotimer	-		-	
N'hi ha un falcat	-			-
N'hi ha un negrer		-		
N'hi ha un mal que fer	-		-	
N'hi ha un pa gros		-		
N'hi ha un serral		-		
N'hi ha un estamperi		-		
N'hi ha un vironer		-		
N'hi ha un xinxa	-		-	
N'hi ha una fermalla		-		
N'hi ha una estesa	-			-
N'hi ha una caterva	-			-
N'hi ha una cosa que no té color	-			-
N'hi ha una serralada	-			-

Dona – 33 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tant i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			X
N'hi ha a punyats i embostes	X			x
N'hi ha com de cabeis a nes cap	X			X
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna	X			X
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	x		X	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros	x			X
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	x		X	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x		X	
N'hi ha una caterva		X		
N'hi ha una cosa que no té color	x			X
N'hi ha una serralada		X		

Dona – 48 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tant i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"		X		
N'hi ha a punyats i embostes		X		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues		X		
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral	X			X
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X		X	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva	X		X	
N'hi ha una cosa que no té color	X		X	
N'hi ha una serralada		X		

Dona – 52 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tant i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"		X		
N'hi ha a punyats i embostes		X		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues		X		
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna	X			X
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X		X	
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	X			X
N'hi ha un negrer	X			X
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros	X			X
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi	X			X
N'hi ha un vironer		X	X	
N'hi ha un xinxa	X		X	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva	X			X
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada		X		

Dona – 64 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells	X		X	
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tant i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X		X	
N'hi ha a punyats i embostes		X		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral	X			X
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	X			X
N'hi ha un negrer	X		X	
N'hi ha un mal que fer	X			X
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral	X			X
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X		X	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva		X		
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada		X		

Dona – 83 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes	X			X
N'hi ha a cacarerells	X			X
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tant i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X			
N'hi ha a punyats i embostes	X			
N'hi ha com de cabeis a nes cap	X			
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus	X			
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X		X	
N'hi ha un fotral	X			X
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	X			X
N'hi ha un negrer	X			X
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros	X			X
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		X
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X		X	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva	X			X
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada		X		

Home – 17 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells				
N'hi ha a faltrop				
N'hi ha a betzef				
N'hi ha a "tanti i voleti"				
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes				
N'hi ha com de cabeis a nes cap				
N'hi ha com a formigues				
N'hi ha de tot color	x			x
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia				
N'hi ha set deus				
N'hi ha un manna				
N'hi ha set setenes				
N'hi ha un caramull				
N'hi ha un fotral				
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat				
N'hi ha un negrer				
N'hi ha un mal que fer				
N'hi ha un pa gros				
N'hi ha un serral				
N'hi ha un estamperi				
N'hi ha un vironer				
N'hi ha un xinxa	x			x
N'hi ha una fermalla				
N'hi ha una estesa				
N'hi ha una caterva	x			x
N'hi ha una cosa que no té color				
N'hi ha una serralada				

Home – 17 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		X		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			X
N'hi ha com a formigues	X			x
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		x	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	x		X	
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa		x		
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x			X
N'hi ha una caterva		x		
N'hi ha una cosa que no té color	X			x
N'hi ha una serralada		x		

Home – 21 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	x		x	
N'hi ha a punyats i embostes	x			X
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues		X		
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x		X	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	x			X
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	x		x	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva		x		
N'hi ha una cosa que no té color	x		X	
N'hi ha una serralada		X		

Home – 21 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		X		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues	x			X
N'hi ha de tot color	x			x
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x		X	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull		X		
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		X		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa				
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa		X		
N'hi ha una caterva		X		
N'hi ha una cosa que no té color	x		X	
N'hi ha una serralada		X		

Home – 22 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	x			x
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia		x		
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x			x
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer	x			x
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa		x		
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa		x		
N'hi ha una caterva	x		x	
N'hi ha una cosa que no té color		x		
N'hi ha una serralada		x		

Home – 23 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes	X			X
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef	X			X
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X			X
N'hi ha a punyats i embostes	X			X
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X			X
N'hi ha per dar i per vendre	X			X
N'hi ha per na Clara i sa fia		X		
N'hi ha set deus	X			X
N'hi ha un manna	X			X
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull		X		
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	X			X
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	X			X
N'hi ha un pa gros	X			X
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa		X		
N'hi ha una fermalla	X			X
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva	X			X
N'hi ha una cosa que no té color	X		X	
N'hi ha una serralada		X		

Home – 23 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes	X			X
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef	X			X
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X			X
N'hi ha a punyats i embostes	X			X
N'hi ha com de cabeis a nes cap		X		
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X			X
N'hi ha per dar i per vendre	X			X
N'hi ha per na Clara i sa fia		X		
N'hi ha set deus	X			X
N'hi ha un manna	X			X
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull		X		
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	X			X
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	X			X
N'hi ha un pa gros	X			X
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa		X		
N'hi ha una fermalla	X			X
N'hi ha una estesa	X			X
N'hi ha una caterva	X			X
N'hi ha una cosa que no té color	X		X	
N'hi ha una serralada		X		

Home – 23 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		x
N'hi ha a cacarerells		x		x
N'hi ha a faltrop		x		x
N'hi ha a betzef		x		x
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		x
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			x
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	x			
N'hi ha per dar i per vendre	x		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia		X		
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull		x		
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer		X		
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa		x		
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x		x	
N'hi ha una caterva		x		
N'hi ha una cosa que no té color	x			x
N'hi ha una serralada		x		

Home – 24 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		
N'hi ha a "tuti plenti"	x		x	
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues	x		x	
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x		x	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull	x		x	
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat	x		x	
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa	x		x	
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x		x	
N'hi ha una caterva	x		x	
N'hi ha una cosa que no té color	x		x	
N'hi ha una serralada		x		

Home – 25 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		x		
N'hi ha a betzef		x		
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			
N'hi ha a punyats i embostes	x			
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x			x
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		x		
N'hi ha un caramull		x		
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		x		
N'hi ha un mal que fer		x		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		x		
N'hi ha un estamperi		x		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxa		x		
N'hi ha una fermalla		x		
N'hi ha una estesa	x			
N'hi ha una caterva	x		x	
N'hi ha una cosa que no té color	x			
N'hi ha una serralada		x		

Home – 25 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"	X			X
N'hi ha a "tuti plenti"	X		X	
N'hi ha a punyats i embostes	X		X	
N'hi ha com de cabeis a nes cap	X			X
N'hi ha com a formigues	X			x
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus	X			X
N'hi ha un manna	X			X
N'hi ha set setenes	X			X
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral	X		X	
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	x			X
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros	X		X	
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X			X
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	X		X	
N'hi ha una caterva	X			X
N'hi ha una cosa que no té color	X		X	
N'hi ha una serralada		X		

Home – 26 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes				
N'hi ha a cacarerells				
N'hi ha a faltrop				
N'hi ha a betzef				
N'hi ha a "tanti i voleti"				
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes	x			x
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			x
N'hi ha com a formigues	x		x	
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x			x
N'hi ha set deus				
N'hi ha un manna				
N'hi ha set setenes				
N'hi ha un caramull	x			x
N'hi ha un fotral				
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat				
N'hi ha un negrer				
N'hi ha un mal que fer				
N'hi ha un pa gros				
N'hi ha un serral				
N'hi ha un estamperi				
N'hi ha un vironer				
N'hi ha un xinxa	x			x
N'hi ha una fermalla				
N'hi ha una estesa				
N'hi ha una caterva				
N'hi ha una cosa que no té color	x			x
N'hi ha una serralada				

Home – 29 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		x		x
N'hi ha a cacarerells	x			x
N'hi ha a faltrop		x		x
N'hi ha a betzef		x		x
N'hi ha a "tanti i voleti"		x		x
N'hi ha a "tuti plenti"	x		x	
N'hi ha a punyats i embostes		x		x
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			x
N'hi ha com a formigues	x			x
N'hi ha de tot color	x		x	
N'hi ha per dar i per vendre	x		x	
N'hi ha per na Clara i sa fia	x		x	
N'hi ha set deus		x		x
N'hi ha un manna	x			x
N'hi ha set setenes	x			x
N'hi ha un caramull	x			x
N'hi ha un fotral		x		x
N'hi ha un fotimer	x		x	
N'hi ha un falcat	x			x
N'hi ha un negrer		x		x
N'hi ha un mal que fer				
N'hi ha un pa gros		x		x
N'hi ha un serral		x		x
N'hi ha un estamperi		x		x
N'hi ha un vironer		x		x
N'hi ha un xinxa	x		x	
N'hi ha una fermalla		x		x
N'hi ha una estesa	x			x
N'hi ha una caterva	x			x
N'hi ha una cosa que no té color	x			x
N'hi ha una serralada	x			x

Home – 40 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"	X			X
N'hi ha a "tuti plenti"		X		
N'hi ha a punyats i embostes	X			X
N'hi ha com de cabeis a nes cap	X			X
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		X		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X		X	
N'hi ha un fotral	X		X	
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	X		X	
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros	X			X
N'hi ha un serral	X			X
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X			X
N'hi ha una fermalla	X			
N'hi ha una estesa		X		
N'hi ha una caterva		X		
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada	X			X

Home – 45 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X			X
N'hi ha a punyats i embostes	X			X
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues	X			X
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus	X			X
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X		X	
N'hi ha un fotral	X			x
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	X		X	
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		X		X
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		x		
N'hi ha un xinxer	X		X	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x		X	
N'hi ha una caterva	X		x	
N'hi ha una cosa que no té color	X		x	
N'hi ha una serralada		x		

Home – 48 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		X		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	X			X
N'hi ha a punyats i embostes	X		X	
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral		X		
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros		x		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X			X
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x			X
N'hi ha una caterva	X		x	
N'hi ha una cosa que no té color	X		x	

Home – 53 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells	x		X	
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"		x		
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap		x		
N'hi ha com a formigues		x		
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		X		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X		X	
N'hi ha un fotral	X		x	
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	x		X	
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		X		
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X		x	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x		x	
N'hi ha una caterva	X		X	
N'hi ha una cosa que no té color	X		X	
N'hi ha una serralada		x		

Home – 55 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x		x	
N'hi ha com a formigues	x		x	
N'hi ha de tot color	X		X	
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna	x		X	
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X		X	
N'hi ha un fotral	X		X	
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat		x		
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer	x		X	
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral	x			X
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X		x	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x		x	
N'hi ha una caterva	X		X	
N'hi ha una cosa que no té color	X		X	
N'hi ha una serralada		x		

Home – 60 anys

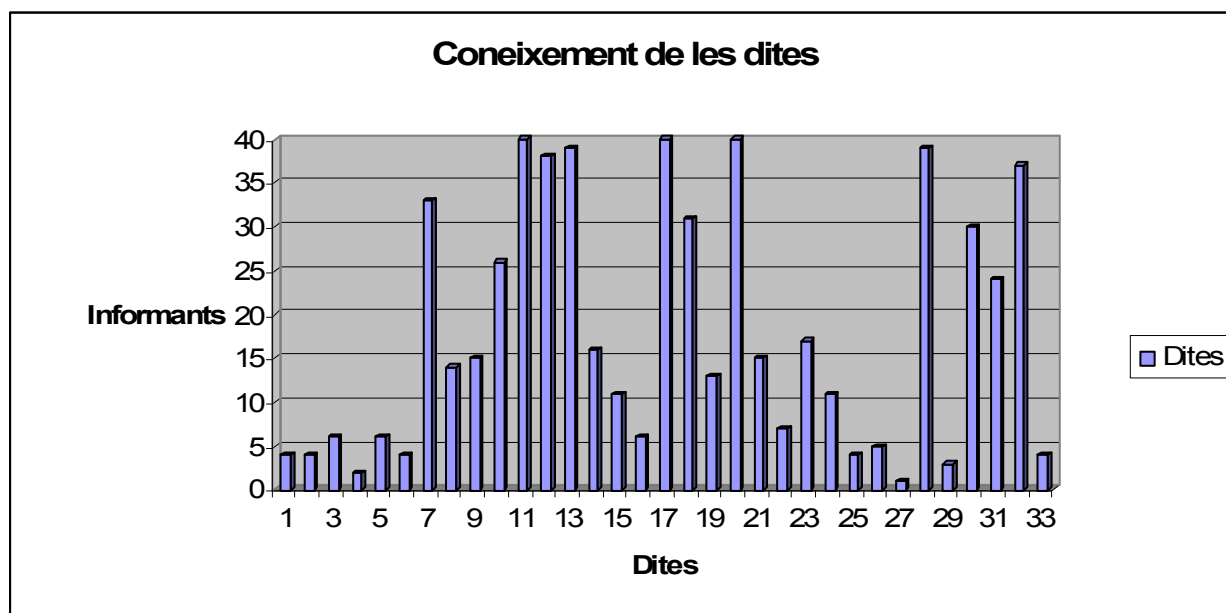
Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes		X		
N'hi ha a cacarerells		x		
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef		X		
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"	x			x
N'hi ha a punyats i embostes		x		
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			x
N'hi ha com a formigues	x			x
N'hi ha de tot color	X			X
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus		x		
N'hi ha un manna		x		
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral		x		
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	x			x
N'hi ha un negrer		X		
N'hi ha un mal que fer		X		
N'hi ha un pa gros		X		
N'hi ha un serral		x		X
N'hi ha un estamperi		X		
N'hi ha un vironer		X		
N'hi ha un xinxa	X		x	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x		x	
N'hi ha una caterva	X			X
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada		x		

Home – 82 anys

Dites	El coneix		L'empra	
	Sí	No	Normalment	Poc
N'hi ha a grapats i embostes	x			x
N'hi ha a cacarerells	x		x	
N'hi ha a faltrop		X		
N'hi ha a betzef	x			x
N'hi ha a "tanti i voleti"		X		
N'hi ha a "tuti plenti"		x		
N'hi ha a punyats i embostes	x		x	
N'hi ha com de cabeis a nes cap	x			x
N'hi ha com a formigues	x			x
N'hi ha de tot color	X			X
N'hi ha per dar i per vendre	X		X	
N'hi ha per na Clara i sa fia	X		X	
N'hi ha set deus	x			x
N'hi ha un manna	x			
N'hi ha set setenes		X		
N'hi ha un caramull	X			X
N'hi ha un fotral	x			x
N'hi ha un fotimer	X		X	
N'hi ha un falcat	x			x
N'hi ha un negrer	x			x
N'hi ha un mal que fer	X		X	
N'hi ha un pa gros	x			X
N'hi ha un serral		x		X
N'hi ha un estamperi	X		x	
N'hi ha un vironer	X			x
N'hi ha un xinxa	X		x	
N'hi ha una fermalla		X		
N'hi ha una estesa	x		x	
N'hi ha una caterva	X			X
N'hi ha una cosa que no té color	X			X
N'hi ha una serralada		x		

6.3 Estadística d'ús

Expressions	%
1. Haver-n'hi a grapats i embostes	10%
2. Haver-n'hi a la baldó	10%
3. Haver-n'hi a cacarerells	15%
4. Haver-n'hi a falatrop	5%
5. Haver-n'hi a betzef	15%
6. Haver-n'hi "a tant i voleti"	10%
7. Haver-n'hi "a tuti plenti"	82,50%
8. Haver-n'hi a punyats i embostes	35%
9. Haver-n'hi com de cabeis en es cap	37,50%
10. Haver-n'hi com a formigues	65%
11. Haver-n'hi de tot color	100%
12. Haver-n'hi per dar i per vendre	95%
13. Haver-n'hi per na Clara i sa fia	97,50%
14. Haver-n'hi set deus	40%
15. Haver-n'hi un manna	27,50%
16. Haver-n'hi set setenes	15%
17. Haver-n'hi un desastre	100%
18. Haver-n'hi un caramull	77,50%
19. Haver-n'hi un fotral	32,50%
20. Haver-n'hi un fotimer	100%
21. Haver-n'hi un falcat	37,50%
22. Haver-n'hi un negrer	17,50%
23. Haver-n'hi un mal que fer	42,50%
24. Haver-n'hi un pa gros	27,50%
25. Haver-n'hi un serral	10%
26. Haver-n'hi un estamperi	12,50%
27. Haver-n'hi un vironer	2,50%
28. Haver-n'hi un xinxa	97,50%
29. Haver-n'hi una fermalla	7,50%
30. Haver-n'hi una estesa	75%
31. Haver-n'hi una caterva	60%
32. Haver-n'hi una cosa que no té color	92,50%
33. Haver-n'hi una serralada	10%

6.3.1 Per edat

Expressions	15-30 anys		31-50 anys		51-70 anys		71-90 anys		Total	
	anys	%	anys	%	anys	%	anys	%	anys	%
1. Haver-n'hi a grapats i embostes	2	7,69%	0	0,00%	0	0%	2	100%	4	10%
2. Haver-n'hi a la baldó	2	7,69%	1	14,28%	0	0%	1	50%	4	10%
3. Haver-n'hi a cacarerells	2	7,69%	0	0,00%	2	40%	2	100%	6	15%
4. Haver-n'hi a falatrop	1	3,84%	0	0,00%	0	0%	1	50%	2	5%
5. Haver-n'hi a betzef	4	15,38%	1	14,28%	0	0%	1	50%	6	15%
6. Haver-n'hi "a tant i voleti"	3	11,53%	1	14,28%	0	0%	0	0%	4	10%
7. Haver-n'hi "a tuti plenti"	25	96,15%	4	57,14%	3	60%	1	50%	33	82,50%
8. Haver-n'hi a punyats i embostes	8	30,76%	4	57,14%	0	0%	2	100%	14	35%
9. Haver-n'hi com de cabéis en es cap	11	42,30%	4	57,14%	2	40%	2	100%	15	37,50%
10. Haver-n'hi com a formigues	17	65,38%	4	57,14%	3	60%	2	100%	26	65%
11. Haver-n'hi de tot color	26	100,00%	7	100%	5	100%	2	100%	40	100%
12. Haver-n'hi per dar i per vendre	24	92,30%	7	100%	5	100%	2	100%	38	95%
13. Haver-n'hi per na Clara i sa fia	25	96,15%	7	100%	5	100%	2	100%	39	97,50%
14. Haver-n'hi set deus	13	50,00%	1	14,28%	0	0%	2	100%	16	40%
15. Haver-n'hi un manna	7	26,92%	1	14,28%	2	40%	1	50%	11	27,50%
16. Haver-n'hi set setenes	6	23,07%	0	0,00%	0	0%	0	0%	6	15%
17. Haver-n'hi un desastre	26	100,00%	7	100%	5	100%	2	100%	40	100%
18. Haver-n'hi un caramull	17	65,38%	7	100%	5	100%	2	100%	31	77,50%
19. Haver-n'hi un fotral	4	15,38%	4	57,14%	3	60%	2	100%	13	32,50%
20. Haver-n'hi un fotimer	26	100,00%	7	100%	5	100%	2	100%	40	100%
21. Haver-n'hi un falcat	6	23,07%	4	57,14%	3	60%	2	100%	15	37,50%
22. Haver-n'hi un negrer	3	11,53%	0	0,00%	2	40%	2	100%	7	17,50%
23. Haver-n'hi un mal que fer	6	23,07%	5	71,42%	4	80%	2	100%	17	42,50%
24. Haver-n'hi un pa gros	6	23,07%	2	28,57%	1	20%	2	100%	11	27,50%
25. Haver-n'hi un serrall	1	3,84%	1	14,28%	2	40%	0	0%	4	10%
26. Haver-n'hi un estamperi	3	11,53%	0	0,00%	1	20%	1	50%	5	12,50%
27. Haver-n'hi un vironer	1	3,84%	0	0,00%	0	0%	0	0%	1	2,50%
28. Haver-n'hi un xinxer	26	100,00%	7	100%	5	100%	1	50%	39	97,50%

29. Haver-n'hi una fermalla	2	7,69%	1	14,28%	0	0%	0	0%	3	7,50%
30. Haver-n'hi una estesa	17	65,38%	6	85,71%	5	100%	2	100%	30	75%
31. Haver-n'hi una caterva	12	46,15%	5	71,42%	5	100%	2	100%	24	60%
32. Haver-n'hi una cosa que no té color	23	88,46%	7	100%	5	100%	2	100%	37	92,50%
33. Haver-n'hi una serralada	2	7,69%	2	28,57%	0	0%	0	0%	4	10%
Total d'enquestats	26		7		5		2		40	

6.3.2 Per sexe

Expressions	Homes	Dones	Total
1. Haver-n'hi a grapats i embostes	1	3	4
	5%	15%	10%
2. Haver-n'hi a la baldó	2	2	4
	10%	10%	10%
3. Haver-n'hi a cacarerells	3	3	6
	15%	15%	15%
4. Haver-n'hi a falatrop	0	2	2
	0%	10%	5%
5. Haver-n'hi a betzef	2	4	6
	10%	20%	15%
6. Haver-n'hi "a tant i voleti"	2	2	4
	10%	10%	10%
7. Haver-n'hi "a tuti plenti"	17	16	33
	85%	80%	82,50%
8. Haver-n'hi a punyats i embostes	9	5	14
	45%	25%	35%
9. Haver-n'hi com de cabéis en es cap	10	5	15
	50%	25%	37,50%
10. Haver-n'hi com a formigues	13	13	26
	65%	65%	65%
11. Haver-n'hi de tot color	20	20	40
	100%	100%	100%
12. Haver-n'hi per dar i per vendre	20	18	38
	100%	90%	95%
13. Haver-n'hi per na Clara i sa fia	19	20	39
	95%	100%	97,50%
14. Haver-n'hi set deus	5	11	16
	25%	55%	40%
15. Haver-n'hi un manna	5	6	11
	25%	30%	27,50%
16. Haver-n'hi set setenes	2	4	6
	10%	20%	15%
17. Haver-n'hi un desastre	20	20	40
	100%	100%	100%
18. Haver-n'hi un caramull	15	16	31
	75%	80%	77,50%
19. Haver-n'hi un fotral	6	7	13
	30%	35%	32,50%
20. Haver-n'hi un fotimer	20	20	40
	100%	100%	100%
21. Haver-n'hi un falcat	9	6	15
	45%	30%	37,50%
22. Haver-n'hi un negrer	2	5	7
	10%	25%	17,50%
23. Haver-n'hi un mal que fer	7	10	17
	35%	50%	42,50%
24. Haver-n'hi un pa gros	5	6	11
	25%	30%	27,50%
25. Haver-n'hi un serral	2	2	4
	10%	10%	10%
26. Haver-n'hi un estamperi	1	4	5
	5%	20%	12,50%
27. Haver-n'hi un vironer	0	1	1
	0%	5%	2,50%

28. Haver-n'h un xinxer	20	100%	19	95%	39	97,50%
29. Haver-n'hi una fermalla	2	10%	1	5%	3	7,50%
30. Haver-n'hi una estesa	15	75%	15	75%	30	75%
31. Haver-n'hi una caterva	13	65%	11	55%	24	60%
32. Haver-n'hi una cosa que no té color	18	90%	19	95%	37	92,50%
33. Haver-n'hi una serralada	2	10%	2	10%	4	10%
Total	20		20		40	